

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, poi leta 2 K in za četrt leta 3 K. Narodnina za Nemško 6 K, za druge izmenovatelske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Narodnina se pošilja na: Uredništvo "Slovenskega Gospodara" v Mariboru. List se dopolnila do odpovedi. — Šteje Katoliškega tiskovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Komisija česta štev. 5. — Kokoski ne je večajo. — Upravnštvo: Komisija česta štev. 5, sprejema naročnino, imenitev in reševanje.

Na inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 18 vin, ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. — večkratno oglase primeren popust v oddelku "Mała nazwanie" stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petitvrsta 24 vin, Izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejema do torka opoldne. — Nezapre reklamacije so poštine proste.

Živinske cene.

je nastalo med kmetovalci in živinotržci mnenje, da velja za prodajo živine uradno določene najvišje cene. Tako n. pr. misijo nekateri, da se smatra celo tedaj kot navijanje cen, ako se za dobre klavne vole zahtega za 100 kg žive teže 100 K in da se mora tako zadeva sodnijsko obravnavati. Vse to je imelo nasledek, da se na deželne sejme za klavno živino sploh ni več prigralo skoro nič živine in da se je živina, ki jo imajo živinoreje na razpolago, prodala izven dežele. Da se ti napačni nazor, kateri se še vedno širijo, odpravijo, in da se živinska trgovina zopet ozivi ter s tem vpostavlja na živinske trge zopet boljše razmere, naznana c. kr. namestnija v pomirjenje kmetovalcev in živinotržcev, da se od oblasti sploh se dosega na Štajerskem in določilo na najvišje cen za živino. Ako se pri prodaji živine drži cen, ki so z ozirom na sedanji vojni položaj in na težave pri reji živine in pri živinotržtu opravičene, se gotovo ni treba bati, da bi se koga zasledovalo radi pretiranega navijanja cen.

Ako je prodajalec zahteval za dobre klavne vole 100 K za 100 kg žive teže, se radi tega ni nikjer podalo ovadbe radi pretiranega navijanja cen. Pričustilo se je celo, da je z ozirom na dobroto blaga, cena znašala dvakrat toliko in še celo več.

Osnedni odbor Štajerske c. kr. kmetijske družbe sporoča to važno naznanko cesarske namestnije s prošnjo, da se v smislu tega obvestila pomirjujoče upliva na kmetovalce in živinotržce ter se pospešuje pošiljanje živine na domače sejme za klavno živino, da se tako zadnji čas nastali položaj na istih zboljša.

Gradec, dne 9. sept. 1915.
Osrednji odbor Štajerske c. kr. kmetijske družbe.

Vojno zavarovanje.

Vdovski in sirotinski pomožni zaklad cele obožene sile čuti s tem potrebo, opozoriti vse kroge in sloje prebivalstva na izredno primernost in na gospodarski pomen vojnega zavarovanja in kar najnujnejše poročati, da se sklene tako zavarovanje.

S primernim vojnim zavarovanjem se bo mogla torej bodočnost zaostalih, kolikor je mogoče, zagotoviti. Olajšalo bo srce vojnini na bojišču, njegovim dragim doma, ki hrepeneče pričakujejo njegov povratak, pa odvzame hudo bol.

Zavarovanje velja za slučaj smrti v teku enega leta, izvzemši samomor. Zavarovalna svota se izplača popolnoma, ako zavarovanec pada, ako podleže posledicam bolezni ali poškodb v vojni, ako se pogreša, ali ako umre iz kateregakoli vzroka naravnih smrtev v ujetništvu ali po svojem povratku v teku enoletne zavarovalne dobe. Ako bi pa slučaj hotel, da je dotočnik na dan zavarovanja že mrtev, potem se plačana premija vrne, ker je tako zavarovanje neveljavno! Končno se lahko, ako se vojno zavarovanje spremeni v navadno zavarovanje življenja, polovica premije za vojno zavarovanje vračuni v redne premije za zavarovanje življenja tudi tedaj, ako zavarovanje življenja ne sklene zavarovani vojnik sam, temveč kak član njegove rodbine. Tistim, ki imajo podporo, se dovoli plačevanje premije v 6letnih obrokih. Vojnik pa je zavarovan že s plačilom prvega obroka. Enkratna premija znaša za vojaštvvo po poklicu in za tiste, ki so po zakonu zavezani vojni dolžnosti, v teku 12-letne rezervne službene dolžnosti 7% do zavarovalne svote 2000 K, čez 2000 K 9%, za vojaštvvo, ki pripada tenu in saniteti ter vojaške zdravnike 5% do 2 tisoč kron, čez 2000 kron 7%. Za pripadnike črne

vojske vsake svetoč po 100 K = premija 4,50, 1000 K = 45 K.

Kdo je črnovojnik? Črnovojnik je tisti, ki je nedaj kot vojak aktivno služil in je kot rezervnik 12 let odslužil. Dalje je črnovojnik tisti, ki ni bil vojak pred vojno, ki pa je bil med vojno pri prebiranju potrijen. Črnovojniki so tedaj tudi 18-, 19-, 20-letni mladeniči, ki so bili pri prebiranju potrijeni.

Pripomni se, da se lahko zavaruje ne samo so-rodnik, temveč vsak, bodisi prijatelj ali tujec. Recimo, da je vojnik dolžnik večjega zneska, za kateri znesek si porok. Priporočalo bi se vojnika zavarovati. V slučaju, da ne pride več nezaj, je na razpolago zavarovalnina, s katero se dolg poravnava. Nikdo naj ne zamudi, kakor hitro mogoče, predlagati zavarovanja. Vojnisa se dobijo vsaki dan pri c. kr. davčnem uradu, obenem se tudi lahko takoj predlaga zavarovanje.

Avstrijsko-italijansko bojišče.

General Boroevič se je izrazil nasproti vojnim oročevalcem, ki so se mu prišli predstavljati, da je naš položaj ob Soči sijajen. Naša artilerija je sedaj pomnožena ter izvrstno deluje. Marsikaj tudi sajma opravi brez lastnih žrtev, kar je prej morala storiti infanterija z večjimi ali manjšimi izgubami. Boljši položaj naših čet seveda kaj ugodno upliva na podzemnost in drznost našega vojaštva. Pri Italijanih je nasprotno. Vojaštvo je prišlo s prepričanjem v boj, da o danes ali jutri v Trstu. Sedaj pa nobenega koraka naprej. To seveda potlači navdušenje. Zraven tega so Italijani že izgubili svoje najboljše vojake. Dokler so se borili bersaglieri in alpinci, so se laški nadadi vršili s korajzo in prožnostjo, toda kasneje so moralni častniki svoje moštvo s silo in pretenjem vodbujati k naskokom. Stanje na italijanskem bojišču je sedaj to:

Dobrodobskaplnota stoji neprestano od zmernim ognjem topov. Časih pa pomnoži sovražnik svoje streljanje in na to nastopi pehota z naskokom. Kakor znano, vedno brez uspeha.

Pred Gorico je splošno sedaj mir.

Najbolj živahn se gibljejo Lahi zadnji čas proti Tolminu in za njim ležečem gorovju. Toda naša artilerija vrlo odgovarja. Čestokrat presenetli Italijane, razkropi zbirajoče se laške čete in kakor se zdi, nadkriljuje laško artilerijo v vsakem oziru. Naša strelske jarki izolana pehota si svoje jarke pravila vedno bolj varno in ugodno.

Pri Bovec u so zadnji čas laški naskoki pogosteji in ljutejši. Toda vsi poizkusi, pregnati nas z zavzetih postojank, so zastonj.

Na Koroskem in Tirolskem se vršijo tuintam manjši spopadi. Toda v gorovju je že sneg in mraz, ki ne uplija dobro na laško vojaštvo. Laški naskadi so brez uspeha.

Italijan pri Gorici ne pride preko Soče.

Ljubljanskemu "Slovencu" se piše iz Gorice: V zadnjih dneh ni nič novega v našem mestu. Puintam prileti šrapnel ali granata, zadene in ne zbrane. Večinoma ne zadenejo italijanske krogle. Svoje bivališče najdejo navadno v zemlji. — Zdi se, da je Italijan nekoliko popustil napade na Gorico. Kajpada, rad bi dobil našo solnčno Gorico kolikor mogoče ne poškodovano v svoje roke. Ce se mu to posreči, je seveda drugo vprašanje. Naši vrli Dalmatinci in Bošnjaki, ki se vedno stoje kot hrast, pravijo, da izdajalec ne bo dobil Gorice v svoje roke, dokler so oni tu, in hraber Zadrčan je še pričastil: "Pridušam se, da Italijan ne pride preko Soče pri Gorici. Poprej bo tekla Soča proti Solkanu."

Dosedaj še ni prav velike škode v mestu in v zadnjih dneh opažamo, da so se prebivalci mesta za-

čeli počagoma spet vračati domov. Da je v mestu draginja, se razume. Več dni ni bilo dobiti kruha. V začetku času pa se dobi v pekarnah celo bel, pšenični kruh. Upajmo, da bo v prihodnje vedno boljše.

S trdnim zaupanjem v boljšo bodočnost zremo gorški Slovenci velikim dogodkom nasproti. Slovanska pleme se bore pri nas s srcem in s srdom v srcu proti našim stoletnim tlačiteljem. Ni ga slovenskega, oziroma slovanskega vojaka, ki bi se bal stopiti s puško in mečem v roki nasproti italijanskemu izdajalcu. Vse hrepeni le po maščevanju in maščevanju. Krivica mora biti z orožjem kaznovana. Vsi avstrijski narodi so udeleženi pri tej vojski, a stud, ki prevladuje srca vojakov cele naše vojske proti Italijanom, je tako velik, da se ga s peresom ne da popisati. — In kjer so taki vojaki, ki se bojujejo za pravdo — hčerko božjo — mora biti zmaga na njih stran!

Turudijevi junaki povaljeni.

Dne 31. avg. je izdal priljubljeni vrhovni poveljnik proti Italijanom, nadvojvoda Evgen, tole dnevno ovelje:

"Njegovo c. in kr. Apostolsko Velikanstvo je blagovolilo s posebnim zavoljstvom v zetiv Najvišjewednost na jponizneje mu predloženo poročilo izrednem junashkem držanju dalmatinskih čet pri Podgori. Njegovo Velikanstvo izraža tem izvrstnim četam najtopleje Najvišjo zahvalo in pozdrav. Po povelje se ima razglasit vsem četam."

Samoumevno je, da je ta dan po vrlih Dalmatinčih plalo čustvo velikega ponosa. Sam cesar jih je povaljal ter jim poslal pozdrave. In sedaj zopet še z večjim veseljem izvršuje svoja junashta ob reki Soči, ki neukročena drvi mimo njih ter s svojim šumom peva zahvalno pesem Turudiji in njegovim Dalmatinčem.

Italijanski napad na Zagaj.

Nedavno so Italijani uprizorili zopet enkrat gorostasen naskok na Zagaj. Približno tri brigade proti par našim bataljonom! Bilo je ob jutranjem svitu. Menda so mislili, da se naši opazovalci ziblejo v sladkem spanju; a zgodilo se je, česar niso pričakovali, da so namreč takoj po izstopu iz svojih postojank skočili v ogenj naših baterij, ki so na njihove strelske jarke izvrstno uravnane in dostreljene. Po kratkem kolebanju so prišli vendar zopet nekoliko naprej; bržkone so linije v ozadju prifiskele v ospredje. Za nekim vrhom so skušali priti k sapi, toda tedaj so bile že zopet cele plasti naših šrapnelov nad njimi in so se razletavali v izbruno pogodenih točkah. Ob prihodnjem skoku naprej so se že nekoliko obotavljali. Ogenj našega topništva je žel lepe uspehe, Italijani pa kaj neradi korakajo čez trupla padlih tovarisev naprej. Večini se je pozualo, da bi rajši bili kje drugje, kakor pri tem naskoku. Vseeno so jih mogli poriniti še za kos naprej in nekaj jih je prodrla že v naše ovire. Takrat je bil čas, da nastopijo njihov rezerve. Bili smo pa tudi mi pripravljeni, da zanesemo prodirati močne sovražne rezerve. Zdaj pa takšno presenečenje! Italijanskih rezerv ni nikjer! Nekaj naših baterij je bilo malo zaboljeno na prostor za italijanskimi strelske jarki, kjer so se imele zbrati rezerve. Rezerve naše toče niso prenesle, marveč so jo urnih krač odkurile. In njihovi obžalovanja vredni tovariši so stali tu pred našimi žičnimi pregrajami in deloma med njimi — v najhujšem ognju naše pehote in strojnih pušk. Takega streljanja iz bližine pa Italijani na noben način ne prenesejo. Hoteli so se kar najbrže "preurediti", to je priti zopet nazaj v svoje strelske jarke, a le malo jih je doseglo svoj cilj od vseh ogromnih trum, ki so se bile udeležile naskoka. Italijanske baterije so pač poizkušale, da bi dostrelile in da bi našle pravo zavetišče, a tudi za te je bilo preskrbljeno. Dve naši bateriji sta bili na preži ter jih vzeli, ko sta začeli streljati, pod svoj brzi ogenj. Uničiti italijanske baterije, je v tem položaju zelo težavno, ker so nevidne; toda mo-

goče, da se jih v odločilnem trenutku pripravi, da obmolknijo, in to je glavno. Za take namene so naši brzostrelni možnarji kakor nalašč ustvarjeni. Ker streljajo izredno daleč, jim ne more nobena italijanska baterija uiti. Ko pride ura naše ofenzive, ki jo z velikim veseljem pričakujemo, tedaj nas bodo Italijani šele dodata spoznali.

Zagaj (italijanski Sagrado) leži severozahodno od Tržiča ob Soči, tik ob poročku Daberdske gorske planote.

Drzna avstrijska patrulja.

V odseku goriškega obmejnega ozemlja je bilo treba poizvedeti, kje je sovražnik. Poslati se mora patrulja, da to poizve. Praporščak, desetnik in en pesc so šli na pot. Deževalo je, večer je nastopil, noč, ko so šli na pot. Šli so in zvezčer ob 8. uri so dospeli do meje. Tam so počakali. Ko je razprostrala noč s ja krila nad velikansko skalo in prepade, so šli dalje. Čevlje so si obvezali, da se ne čuje koraka, v razdalji desetih korakov sledijo drug drugemu, praporščak prvi. Gredo čez potok. Poslušajo na visakih 20 korakov, ali se kaj zgane. Pašnik, le tuščam kako drevo. Visoka trava, rastline, ki se ovijajo nog, da ne moreš naprej. Poslušajo, napenjajo ušesa, nič. Dospelo je do gozdne meje sedla... Kar nakrat čujejo motne glasove. Z vso previdnostjo naprej. Žična zapraka. Ni več dvoma, sovražnik je blizu. Po trebuhi se plazijo skozi žice. Deset korakov od njih so sovražne straže, oddaljene druga od druge kakih petnajst korakov. Sedaj se prične najtežje delo. Sapo zadržujejo, po trebuhi se plazijo dalje. Trideset korakov za žicami zadenejo na strelski jarek. Čez njegovo kritje. Razločno so čuli pogovor alpincev. Kar naenkrat: Chi va la? Desetnik in pešec tečeta nazaj, praporščak stisne svojo glavo in se drži mirno kakor miška. Čutil je, kako se odpirajo zaklopnice puške. Hitro se odloči, skoči pokonec in kolikor ga morejo hitro noge nesti, si išče primernega hritja. Počajo strelji in zadenejo na ono mesto, kjer je ležal. Nastane mir, namen praporščaka je, prodričati dalje v sovražnikovo zemljo. pride na mesto pred grmičevje in opazi, da se mu bliža patrulja, začne streljati in hitro se je vajilo po tleh nekaj alpincev, grozno so preklinali. Praporščak porabi zmedenost in izgine... Po noči ob 1. uri se prikaže iz nizkega smrečevja postava praporščaka, gre skozi vse ovire in dobi prostot pot, kmalu zadene na desetnika in pešca in vsi trije se vrnejo nazaj. Dobro so opravili. Težka je naloga patrulji v gorovju.

„Hudičeve puške.“

„Tiratore Italiano“ poroča: „Uplenili smo avstrijsko puško, ki je imela na cevi aparat, kateri omogočuje, da se pritegne iz daljave kak določen cilj pred vizir tako, da ga je lahko zadeti. S to novo hudičevom pomočjo streljajo nam sovražniki v prvi vrsti naše oficirje. Mi se ne poslužujemo ne takega, ne kakega drugega vojno-neprimernega orožja, kakor bomb z vduljivim plinom in pušk z eksplozivnim strelom. Mi bi mogli v okvirju mednarodnega prava to vračati tako, da bi pri vseh četah osnovali posebne izbrane strelske skupine, ki bi imele samo nalogo, streljati na oficirje in na morebitna letala.“

Italijanski list, kateri označuje za dolge distančne splošno rabljeno daljnogledno cev za cilje kot nedopustno vojno sredstvo, pozablja ali namenoma ali iz nevednosti, da tak daljnogled res olajšuje merjenje za daljšo distanco, ali da ne nadomesti mirne roke. — Ako se to cev proglaša za nedopustno za vojno, potem bi se smelo dvomiti, ali so dopustna tudi očala in to bi moglo vesti do tega, da razlika v vidu posameznih strelec je v protislovju z določili mednarodnega prava. Da divja ljudstva take inštrumente imajo za hudičev delo, nam je znano. Med omikanimi narodi pa prednjačijo v tem pogledu Italijani.

Ogromno število mrliečev.

Italijani so dne 9. sept. dopoldne poslali na našo postojanko Seikofel pri sedlu Kreuzberg odposlanca z belo zastavo. Odposlanec je prosil, če bi smeli Italijani zagrebšti velike kupe svojih mrliečev, ki so ležali med avstrijskimi in italijanskimi strelskimi jarki, od katerih se je že širil grozen smrad. Avstrijski poveljnik je dovolil, da smejo Italijani pobirati mrlieče samo v razdalji 1000 korakov od naših postojank, z bližnjega prostora pa bi že Avstrijo sami pokopali italijanske mrlieče. Italijani s tem niso bili zadovoljni. Očividno so hoteli pri pobiranju mrliečev uprizoriti nov napad ali pa izvedeti za položaj naših čet.

Sest tednov starci mrlieči.

V dolini Ledro na Tirolskem se je dne 27. julija vršil boj med našimi in Italijani. Naši črnovojniki, katere so alpinci napadli od treh strani, so bili zmagovalci in so pognali sovražnika v beg. Ranjencev so imeli Italijani do 200, mrtvih pa še več. Sovražnik se do sedaj svojih mrliečev ni zagrebel. Z naših postojank se lahko italijanske mrtvece vidi s prostim očesom. Več kilometrov daleč na okrog se širi grozen smrad. Kakor je videti, čakajo Italijani, da bi zapadel na mrlieče sneg, da jim tako svojih tovarišev ni treba pokopati.

Boga hvalijo, da smejo proti Italijanu.

Franco Meško iz Polenšaka, pri oddelku strojnih pušk št. ..., piše svojim stariščem:

Kakor Vam je že gotovo znano, smo bili prestavljeni s severnega na južno bojišče. Lahko si mislite, kakšne misli so nas navdajale, ko smo pred enim letom ravno na Velike Gospojnice dan se vozili po ogrskih planjavah proti Galiciji, misleč, da ne bomo več tako srečni, da se še kedaj peljemo nazaj. Toda slučaj je hotel, da se letos ravno na isti dan (Vel. Gosp.) zopet vozimo čez Ogrsko ter Ptujsko polje in milo slovensko domovino. Mislite si, kako nam je bilo pri srcu, ko smo se peljali mimo domačih vas; sreči mi je zaželetelo v rojstno hišo, a povleje je bilo: Le hitro nad polentaria! Res, težke naloge so nas čakale na severnem bojišču, a smo jih častno izvršili. Sedaj pa bomo še Italijani dali po njegovi izdajski zavezniški buči. Res je bilo pred enim letom nam slovenskim fantom težko, ločiti se od svojih starišč, možem od svojih žen. Neštetočrat smo že gledali smrti v obraz, pa roka božja nas je čuvala, da se nam ni zgodilo nič hudega. Pa vendar, mnogo in mnogo jih krije hladna gališka zemlja; šli so v prerani grob in ni jim bilo dano, maščevati se nad našim najgršim sovražnikom Italijanom. Hvala Bogu, da je vsaj nam dana sreča, da bomo nezvestega Laha lahko pošteno našeškali. Mi pa se hočemo tukaj proti verolomnemu zavezniku še hrabro bojevati ter smo pripravljeni, darovati zadnjo kapijo krvi za varstvo drage nam slovenske in avstrijske domovine. Pozdravljam še: Franc Žinko, četovodja; Franc Sadler, desetnik; Ignac Andrašič, poddesetnik; Mihail Markl, Aleks Kramberger in Matevž Medved, vsi od oddelka strojnih pušk.

Italijani streljajo na krompirjeve vreče.

Italijani streljajo divje. Tudi lepo polje v St. Andrežu in tam okoli po divni ravnni obstreljujejo pogostoma, kakor da bi hoteli pomagati kopati krompir, katerega je še obilo po njivah. Našim kmetom je za krompir več kot za italijanske granate, zato se jih ne boje, marveč kopljajo krompir in ga spravljajo. Devali so ga v vreče in postavili so vreče po vrsti, da je bilo videti, kakor bi bila postavljena po njivah rojna vrsta. Italijanski topničarji so brez dvoma mislili, da je to rojna črta, kajti začeli so pošiljati kot besni granate na te krompirjeve vreče. Nevarne se jim zde na polju tudi kopice. Mislijo, kdo ve, kaj je skrito v teh kopicah, samo ne poljski pridelki in naanje lete izstrelki italijanskih topov, kakor bi tičala v teh kopicah rešitev Italije in velika zmaga nad sovražnikom.

Enega srca, ene krvi!

Vojaki-Savinčani nam pišejo z italijanskega bojišča:

Ni še dolgo, kar smo se preselili s severnega sem na južno bojišče. Komaj smo pričakovali povelja, da odrinemo. Vsi smo šli z veseljem nad verolomnino. Vožnja je bila dolga, a vendar smo videli našo Savinjsko dolino. Peljali smo se mimo ljubih domačih krajev in prišli smo na bojno planjavo. Sovražnik je začel streljati in nam pošiljal šrapnele in granate, a vse je šlo nad našimi glavami daleč nazaj, kjer ni žive duše. Imamo priložnost, da se oglasimo. Sprevideli boste, da je še nas Savinčanov dosti skupaj ter še vsi črvti in zdravi. Upamo na skorajšno svodenje, ker z Lahom ne bomo imeli toliko opravka, kot z mostalom. Mi tukaj podpisani smo skupaj pri okopniškem oddelku št. ... Večina smo sami fantje, veselja nam ne manjka. Komaj čakamo, da odložimo svoja bremena in že se sliši slovenska pesem, naj si bo na polju ali v opustošeni vasi. Vsem Savinčanom in čitateljem „Slov. Gospodarja“ najsrčnejše pozdrave! Fr. Körber, Letuš; Fr. Nerat, Ljubno; A. Ugovšek, Sv. Frančišek; J. Veršnak, St. Janž; A. Rakun, Rečica; M. Golob, Pačka vas; A. Trglav, St. Andraž; A. Kramar, Polzela; Fr. Jane, Žalec.

Mi pa ostanemo kakor smo bli —
Enega srca, ene krvi!

Na bojišču alkohola ne pogrešajo.

Franc Klemenčič, poddesetnik, doma od Sv. Tomaja pri Ormožu, piše z južnega bojišča svojemu nekdanjemu sosedu, kaplangu v Središču:

„Pozdravljam Vas, abstinentni tovariš! Ko sem bral Vašo dopisnico, sem se malo začudil, da ste se oprijeli te organizacije. Sedaj pa le korajno po začrtani poti naprej in prepričani bodite, da boste s tem našemu narodu veliko koristili. Ko bi Vam mogel povediti ali popisati, kaj dela alkohol, kolikor sem sam videl na svoje oči, bi se gotovo čudili! Naznam Vam, da sem bil kljub vsem vojaškim naporom stanoviten abstinent. Alkohola čisto nič ne pogrešam, ravno nasprotno. Vse napore veliko lažje prenašam, kot tisti, ki se z alkoholom krepcajo. Mnogo abstinentnih pozdravov Vam in vsej organizaciji srečiški!

Italijane — zebe.

Poročevalci milanskega „Secola“. Marij Marijan, piše koncem avgusta svojemu listu s fronte takole:

Naš avtomobil divja ob obali na dolgo raztegnjenega jezera v noč. Jezero se razprostira kot velika črna lisa pod brezvezdnim nebesnim svodom. Njegovo vodo je mogoče določiti le v dosegu luči, ki stoji na obali. Iz ozadja se počastno kaže mogočen pramen žarometa, ki kakor s tipajočimi prsti išče naš voz. Clovek ima čut, ko da bi se vozil v repu repatice. Nato se nenadno zasvetita dva bajoneta in stržni „Stoj“ zadoni v noč. Natančno so pregledali naše

legitimacije. Tej operaciji se moramo tekom nadaljnje vožnje še mnogokrat podvreči. Naslopačo dnevno svitanje in sveži gorski vetrovi so oblake polagoma pognali v beg in nebo se je izpremenilo v belkasto-sivo morje, preko katerega šviga mrzel svit bledečih zvezd. Zrak je tako mrzel, da nam drhte vsi uđe. Zaman iščemo zavetja v odejah in ogrinjalih pred njegovo nemilo krutostjo. Zobje nam klepečejo in trepetajoč mraza, se vsak hip prebjujamo iz polusna, v katerega nas pa vendar zopet zaziblje zibanje voza in enolično ropotanje motorja.

Pred mojimi zaspanimi očmi naraščajo gore v modrikasti temini kakor velikani, ki hočejo prodreti nebesni obok. Naša pot vozi skozi vasi, ki se zde, kakor da bi ležale v globokem sru. Splašeni, potepajoči se psi tulijo, zlato blešeče oči črne mačke se svetijo v noč, iz dalje doni petelinov klječ. Na nekem križišču skoči čez plot prestrašen zajec in izgine na drugi strani.

Se majhna pot navkreber in na cilju smo. Castniki obkolijo naš avtomobil in nas prisrečno pozdravijo. Obžalujejo, da moremo biti le kratek čas njih gostje v strelskih jarkih. V kraljestvu alpincev smo. Po ozki stezi se v spremstvu častnikov vspenimo h glavnemu stanu: revni kmečki koči. Skozi razpoke v steni piha ledomeni vjet.

Dan je napočil. Krog pogrnjene mize sedimo in pijemo svežo, vročo kavo. Govorimo o vojni.

„Tu se ne borimo samo proti sovražnim vojakom, marveč še veliko bolj proti goram“, pripovedujejo častniki. „S skrajnim naporom živev in neumorno čuječnostjo, ki izčrplja vso našo moč, se borimo proti njim. Hvala Bogu, naša zdravje doslej še ni veliko trpelo. Ljudi, ki takim naporom niso dorastli, posiljamo za fronto, da se uporabijo v lažji službi. Le malenkateri izmed naših vojakov se more neposredno privaditi položaju, tisti pa postanejo potem tukaj še krepkejši in zdravejši. Z gorovjem je tako kakor z morjem. Slabi ga ne prenaša in izgubi pogum, močni se pa hitro privadi novemu življenju.

Pravi in resnični naš sovražnik je mraz. Ta nam zastruplja življenje, preganja nas korak za korakom in nam izrablja moči. Ravno začo prosijo vse naše straže v ospredju takoj nujno za gorce volnene stvari. Volne, volne! To je njih stalna želja. Prosijo za dokolenke, snežne čepice, zapestnice, odeje in enake stvari.

Danes smo še v avgustu in že se ne vidi ničesar drugega nego sneg. Sneg je zelo lep, ako ga gleda človek iz gorske sobe, izza ganke peči. Toda mi smo vedno sredi njega. Sneg nam leže za tnik, v obraz, v obliko in v usta. Ne da nam, da bi se posušili, izsili si vhod v našo obliko, grize nas v meso in prodira do kosti. Vi časnikarji morate doma pripovedovati in vedno zopet samo to poudarjati, da naj nas ženske preskrbe z gorkimi stvarmi, ker je naš prvi sovražnik mraz, ne pa oboroženi vojaki. Ženske naj ne nehajo pesti za nas nogavic. Vsak košček čokolade, vsaka cigareta je znamenje skrbni za nas in nam nad vse dobrodošla. Toda med vsemi darovi so nam najdražji in najbolj vroče zaželeni oni, ki nas varujejo najkrutejšega sovražnika. Danes po noči je znašal mraz pri nas 3 in pol stopinj; toda pred štirinajstimi dnevi smo imeli že celo 20 stopinj pod ničlo. Včeraj nas je obiskal artilerijski stotnik Q. in nam pripovedoval, da se vleže snega na topovske cevi in se ne staja niti takrat, ko postaja cev vsled streljanja že gorka“.

Lahi nimajo zimske oblike.

Kakor poroča „Corriere della Sera“, se je počal italijanski ministrski sveč v seji 10. t. m., tudi z vojnim položajem in z odredbami za preskrbo armade za zimsko vojno. Iz zasebnih poročil sledi, da vladada za zimsko vojno takoreko ni še prav nič poskrbela. Da bi pa potolažila ljudstvo, je vladu uradno razglasila, da je vojna naprava opremila čete v Alpah s potreben volneno obliko, s kožuhom itd. in da je poskrbela tudi za primerna bivališča. — Tako ima italijanska vladova svoje ljudstvo za norca!

Med skalovjem spimo.

Vojak J. Čečko iz Zagrade pri Celju piše svoji sestri:

Srčne pozdrave Ti pošiljam čez hrib in plan čez lepo Kranjsko tja v dragi mi rojstni kraj. Malo čudno je res to gorsko življenje. Spimo med skalovjem kot divja zver. Ko se vležem k počitku, zaspim na kamenu kot na mehki pernic, čeprav šviga granate in šrapneli po zraku. Tudi tega bobnenja se človek privadi. Da me vidiš, se me ustrašiš, bi rekla, da nisem Tvoj brat, ker sem umazan kot cigan, ker ni vode, da bi se umival. Pa kadar se vidiva, če še Bog da, se bom pa že umil, da Te ne bo sram na izprehoditi z menoj. Noči so tukaj mrzle, kakor pri nas v oktobru ali novembru. Dne 18. avgusta smo bili pri sv. maši na nekem obvezališču.

Drugokrat smo bili 6 ur hoda na nekem hribu, s katerega smo pregnali „polentarske kleštre“. Sneg si talimo, da imamo vodo. Če se le malo umiri pokanje, pa zaori slovenska popevka po divjem gorovju. Zato pa: Poprij ne pridem dam, da se bo udau Taljan, dokler zibmarska kri živi, Taljan naše domovine ne dobi.

Naši ne izgubijo dobre volje.

Drošenik Jernej, topničar na južnem bojišču, načelnik, načelnik Orla pri Sv. Petru na Medvedovem selu, piše č. g. župniku Gomilšku:

Srčna hvala za karlo in novice o mojih tovarjih! Jaz se nahajam sedaj na početku, toda v krajem časn gremo, mislim, zopet v vojno črto. Prav z veseljem berem "Slov. Gospodarja", posebno, ker vidim, da res ravno tako opisuje vojsko in razne novice, kakor so v resnicu gode.

Res, veliko srečo imamo! Bili smo vognjeni črti na tako nevarnem kraju, da smo rekli vsi kar ob začetku: "Tukaj bomo ostali za vedno", kati bili sme prav pri rojni vrsti infanterije. Padale so krogle kot dež in toča, pa ne samo iz pušk in malih topov, ampak padače so krogle kalibra 24 cm in 28 cm. Noč in dan je grmelo. Toda Italijani slabno streljajo, kati po 33 dneh brez počinka v takšnem ognju biti in ne enega moža izgubiti, je res smešno za polentarje.

Videl sem že tudi veliko ujetih in ranjenih Italijanov. Tem ljudem se bere iz obroza krvolenošč. O naših ljudeh se mi nekaj čudno zdi. V tolikih napotnih, deloma v pomajkanju, ne izgubi nobeden dobre volje, čeravno so nekateri, oziroma veliko nas je takih, ki smo že eno leto v vojski. Če sta dva skupaj, že se slišijo razne burke in šate. Cetudi pribrenče italijanske muhe, nam ni veliko mar. Bojimo se jih ne veliko, smo se jih že navadili.

Sedež za poslance iz Trsta in Tridenta na Monte Citoriu.

"Secolo" poroča, da so bila kar naenkrat ustavljena popravljalna dela v novi sejni dvorani v parlamentu na Monte Citoriu, in sicer zato, da se v srednji dvorani nasproti sedežu predsednika napravijo sedeži za poslance iz Trsta in Tridenta. — Najbrže prezgodaj napravijo te sedeže!

Boj našega zrakoplova pri Vidmu.

Uradno se z dne 14. septembra razglaša: Pri Vidmu na Italijanskem so napadli naš zrakoplov trije italijanski zrakoplovi. Vrhutega je bilo oddanih 600 italijanskih topovskih strelov na naš zrakoplov, a ta se je vrnil nepoškodovan, dokim je padel eden italijanski zrakoplov na zemljo, očitno zadet od strela našega zrakoplova.

Austrijsko-rusko bojišče.

Odkar je car Nikolaj osebno prevzel vrhovno vodstvo svojih armad, so se Rusi na celi črti začeli krčevito ustawljati našemu prodiranju. Iz osrednje Rusije prihajajo na bojišče številne ruske rezerve, tudi s strelivom in topovi so sedaj Rusi baje do dobra oskrbljeni.

Najhujši napadalni ruski odpore je v izhodni Galiciji, in sicer med rekama Seret in Strypa južno od Tarnopola. Naši so se že pred dobrim tednom utaborili na začetku in deloma celo na izhodnem bregu galiske reke Seret. Vsed silnega ruskega napada so naši tekom tega časa že trikrat potegnili svoje čete v postojanke ob Strypi. Močna nasprotnika se s silovitimi sunki potiskata od Sereta do Strype in zopet nazaj. Kakor pravijo zasebna poročila, so bili bojiži zadnjih dnevov med Seratom in Strypoterom Dnestr (v bukovinsko-besarskem območju) izredno srđiti in krvavi. Naši so sedaj ob Strypi zasedli ugadne postojanke. Te postojanke so Rusi zadnje dni napadli, a so bili odbiti. Na tem torisu se borijo z veliko vstranostjo tudi slovenski in hrvaški oddelki. General Pflanzer-Baltin, ki poveljuje austrijskim četam južno od Tarnopola, ob Strypi, Seretu in Dnestrju, ima sedaj veliko naporno naloge: odbijati veliko sovražno premoč.

Srditi boji so se zadnji čas razvili tudi zahodno od Tarnopola. Središče teh bojev je vas Dolžanka, ki leži kakih 10 km zahodno od Tarnopola. Ta vas je v zadnjih dneh že večkrat spremenila svoje gospodarie. Naši so se sedaj utaborili ob reki Jezjarna (pritok Strype). Teme četam poveljuje general Bothmer.

Armada Böh-m-Ermolijeva, ki se boji v ozemiju med Tarnopolem in Brodyjem, je že prodrla do mesta Aleksinjec. Proti njej so se v zadnjih dneh navalile velike ruske sile. Deli te armade stoje v neprestanih hudičih bojih.

General Puhalo, hrvaški rojak, ima srečo. Dne 8. sept. so nje goveče zavezle med trdnjavjo Dubno (ob reki Ikva) v Volhyniji. Od volhynskega trdnjavskega trikota Luck-Dubno-Rovno se drži še samo poslednja postojanka. Puhalo veče se vkljub znatenemu ruskemu odporu že zasede zahodni breg Icke (pritok reke Stry).

Austrijske čete, ki prodirajo izhodno od Brest-Litovska, se ob železnici blagožajo mesto Pinsk. Močvirnato ozemlje je že na tej čerti prekoračeno. Armada nadvojvodje Jozef Ferdinand je že prodrla do mesta Skuratovo ob železnici Brest-Litovsk-Minsk. General Kowes in bavarški prine Leopold se bližata velikemu železniškemu križišču Baranoviči, kjer se steka pet železnic.

Na skrajnem severnem krilu so se Rusi tudi proti Hindenburgovim četam navalili.

Iz veliko srditosti. Ruski odpor pa je bil kljub temu zlomljen. Hindenburg se bliža Vilni, Dvinsk in Rigi.

Nemški zrakoplovi so dne 12. t. m. z bombami napadli in poškodovali rusko vojno brodovje v zalivu pri Rigi.

Rusi se hočejo odločno braniti.

Rusi so z dnevom, ko je prevzel car vodstvo armade, napeli vse svoje sile. Dan za dnevom se vozijo nove čete na bojišče. Novo rusko vojno vodstvo namerava odločno brambo. Glavne sile namerava zbrati pri Vilni in v južnoizhodni Galiciji. Na nekem železniškem križišču med Vilno in Minskem se nahaja ruski glavni stan. Tu se namreč namerava glavni sunek, da razbremene ogrožene postojanke ob Dvini. Volhynsko-podolsko ozemlje so ruske oblasti že očistile.

Silni ruski napadi ob Seretu.

Iz Berolina se poroča: Rusi so razširili svoje protinapade na celo črto ob reki Seret (pritok Dnestrja). Ob srednjem toku reke Dube (pritok Dnestrja) tekoč zapadno od Sereta so bili Rusi pod navadno težkimi izgubami pognani v beg. Na več drugih mestih so prišle sovražne čete v silni ogenj naše in emske infanterije in so se morale med grozanimi izgubami in v popolnem peredu umakniti za svoje območje.

Novi hudi boji v Bukovini.

Dočim so se zadnje dni odigrali najzanimivejši dogodki ob gališki reki Seret, ni prišlo do zadnega časa v severni in v srednji Bukovini do nobenih bojev. V nedeljo popoldne dne 12. sept. so pa začeli Rusi znova hudo napadati naše postojanke, pri čemur so svoja podvzetja namenoma pomnožili zlasti proti rumunski meji.

Ljuti boji ob Besarabiji.

Iz Černovic se poroča: Boji ob besarabski meji postajajo vedno ljutješi. Borba se nadaljuje skoraj dan od zore do mraka in še v nočni temi. Artilerijski ogenj in strojne puške pa sploh ne umolknijo. Naši napadajo z veliko srditostjo. Iz svojih novih postojank so skušali Rusi zadnje dni s težko artilerijsko zavirati naša daljna podvzetja, kar se jim ni posrečilo. Ozemlje naše čete polagoma popolnoma čistijo od sovražnika, ki se strašno trudi, da bi se tu držal. Zdi se, da Rusi bolj iz političnih kakor iz vojaških razlogov tako trajno drže besarabsko mejo, ker vedo, da je v bližini rumunska meja. Na Rumunijo pa stavijo Rusi zadnji čas mnogo upanja.

Boj za vas Dolžanko.

Dolžanka je važna postojanka zahodno od Tarnopola. Za to vas je divjal dolgotrajni boj. Rusi so dobro vedeli, da je, če ostane Dolžanka trajno v naši posesti, obenem tudi mesto Tarnopol za nje izgubljeno. Vas leži zahodno od srednjevelikega gozda, kjer so imeli Rusi varno skrivališče. Od tam so se valile neprestano nove rezerve ruskim prednjim četam na pomoč. Naskok je sledil naskoku, vsak silnejši od prejšnjega. Ob naših zaprekah je padlo na stotine Rusov. Končno se je ruski premoči posrečio udreti v vas in jo zavzeti. Boj se je vrnil na nož in s puškinimi kopiti. A Rusi se niso mogli za dolgo časa utaboriti. Naši so dobili novih ojačanj in so Ruse zopet pregnali. Dne 12. septembra pa je vas zopet prešla v rusko posest.

Ob reki Ikvi.

Naše napadalno prodiranje v Volhyniji je vkljub vsem sovražnim naporom zelo uspešno. Rusi se ustanjujejo kar najkrepkeje, toda vsled mogočnega prisika naših čet se morajo povsod umikati. Ob reki Ikvi smo dosegli nov lep uspeh, kajti iziringali smo obupno se borečemu sovražniku izhodni breg Ikve pri Dubnu. Ta uspeh je tem večje važnosti, ker so vojna podvzetja na tem ozemlju vsled velikih in številnih močvirje skrajno težavna.

Po Dvini plavajo mrlči.

Po reki Dvini plava veliko mrlčev, ki se ustanjujejo ob mostovih. Voda v Dvini je okužena. Celo rible so baje poginile. Da so boji med Nemci in Rusi na levem strani Dvine med Dvinskem in Rigo silno krvavi, dokazuje poročilo nizozemskega lista "Tagebladet", ki pravi, da je voda v Dvini ob izlivih njenih zahodnih pritokov često blatno-krvava. Kljub temu, da je nastopil na tem bojišču že izredno hud mraz — zemlja je zmrznila — se širi daleč na okoli grozen smrad.

Zima — zadnji up Rusije.

Londonski čisti opisujejo nekoliko bolj upopolnopoloj ruske armade. Po njihovem mnenju se nahajajo nemške čete na ruskem bojišču v sličnem položaju, kakor Napoleon leta 1812, ko je prodiral v Rusijo. Nemške armade so sedaj dosegle mrtvo točko. Ruske armade pa niso v nevarnosti, da bi bile obkoljene. Moč ruskih armad se sedaj opira na zavarovanje in sklenjeno črto, pri čemur je še upoštevat, da so vse za seboj uničile in opustošile. Rusija pričakuje zimo z velikimi nadami, ker sovražnik, kakor se zdi, ne more prodirati dalje. Rusi nočejo o miru na

noben način ničesar vedeti. Po zimi Nemci ne bodo mogli držati bojne črte s slabejšimi četami.

S spomladjo se tolazi.

K vojnemu položaju piše ruski pisatelj Mihaelovski v listu "Ruskoje Slovo": Vojni minister je izjavil, da bo Rusija šele spomladji pripravljena pričetiti veliko ofenzivo, ko bo na razpolago dva milijona svetih čet. Rusija sme računati tudi na pomoč od druge strani, ne najmanj od Japonske. Očividno se tudi Francija in Anglia pripravlja na odločilno ofenzivo spomladji.

Na Balkanu.

Na Balkanu so razmere vedno bolj napete. Bolgarija od Srbov ne zahteva samo Macedonije, ampak tudi dolino Morave (ki se izlivata v Donavo), da ima neposredno zvezo z Avstrijo. Sodi je, da bo Bolgarija udarila, ako se ji njene želje prosto ne izpolnijo. Baje si je zagotovila, da Grčija ostane mirna, dokler se Bolgarija vojskuje samo s Srbijo.

Rumunija zatrjuje, da ostane nepristranska. Toda kako dolgo, tega ne pove. Tudi Italija je govorila o nepristransosti, dokler ni prišel trenutek, da je nastopila proti nam. Mi smo na vse pripravljeni, zato z mirnim očesom opazujemo dogodek v Rumuniji.

Razne novice.

Duhovniška vest. Za upravitelja ljutomerske dekanije je imenovan vlč. g. Davorin Meško, kn.-šk. duhovni svetnik in župnik pri Kapeli.

* **Nova maša ob bojni črti.** Čuli smo že večkrat ganljiva poročila o službi božji v streških jarkih in na bojnih črta, kako se po taki pobožnosti vojaki na novo požive. Nekaj posebnega je pa, kakor poročajo iz Pustrske doline na Tirolskem. Tam (v Kritču) je bila dne 19. avgusta nova maša čisto pri sprednjih streških jarkih v višini 2700 m. Pod baldušinom viseče pečine so vrli tiroški streliči napravili oltar, se porazvrstili okrog ter imeli tako obenem cesarsko slavnost. Ob sklepnu so vsi skupaj zapeli pesem Sreca Jezusovega in pa cesarsko pesem.

* **Bogoslovje v Mariboru.** Poslopje na Glavnem trgu št. 7 se je te dni izpraznilo. Popravila v hiši se bodo pravočasno dovršila, da se more šolsko leto s 1. oktobrom redno začeti.

* **Kn.-šk. dijaško semenišče.** Ker se v kn.-šk. dijaškem semenišču še vedno nahaja višaska bojnišnica, zato tudi letos gojenci ne bodo mogli dobiti stanovanja v zavodu, pač pa bo najbrž mogoče, jim dajati obed.

C. kr. gimnazija v Mariboru. Sprejemni in z piti za prvi razred bodo dne 17. septembra od 10. ure dalje; učenci se zberejo pred gimnazijskim poslopjem. Vpisovanje za te učence se bo 16. septembra zaključilo; zanje zadostuje vposiljatev zadnjega šolskega spričevala (šolskega naznaniha) in krstnega lista na gimnazijsko ravnateljstvo. Učenci, ki so bili že v juliju sprejeti v prvi razred, so že vpisani in se oglasijo šele ob začetku pouka. — Dosedanjidijaki se bodo vpisovali, ako stanujejo v Mariboru, dne 17. septembra med 11. in 12. uro pri gimnazijskem ravnateljstvu; zunanjiki naj se priglasijo le z dopisnico, v mesto jim je treba prijeti še ob začetku pouka, razen, če imajo položitev izpit. — Redni ponavljalni izpit iz e-nega in predmetov ter dodatni izpit se vrši dne 18. septembra, izvanredni ponavljalni izpit iz dveh ali več predmetov pa 20. septembra. V potrebi se bodo vsemi izpit načeljevali še nastopne 3 dni. — Dne 22. septembra ob 8. uri zjutraj se prične pouk v 8. in 7. razredu. Gleda začetka pouka v ostalih razredih bo oznanilo še sledilo; dijaki naj čakajo na nje pri svojih.

* **Odlikovani slovenski vojaki.** Srebrni zasluzni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil četovodja 17. pp. Franc Majcen. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: desetnik tit. četovodja Papež Leopold, desetnik Huber Leopold, predmojstra, tit. desetnik Mežek Ignacij in Poglej Andrej, predmojstri Arh Josip, Flis Ivan, Košir Josip in Vlašin Josip, topnica Janež Anton, Klofutar Franc in Ponikvar Ivan, vsi pri 8. trd. top. bat. (30.5 cm možnarska bašterija št. 8). — Poveljstvo jugozahodne fronte je podelilo bronasto hrabrostno svetinjo: kadetu Janku Gruden in infanteristom: Josipu Neurwirth, Antonu Patter in Josipu Rojko, vši štirje pri 47. pp.; četovodjem Antunu Vlašič in Juriju Ivič, desetnikom Ivanu Benu, Fr. Goršek, Iv. Klanjšek, Antonu Ragutič in Jakobu Seničar, poddesetnikom Josipu Abram, Ivanu Faletič in Antonu Mravle, infanteristom Francu Brožan, Jakobu

Kolenc, Feruccio Martingano, Antonu Mestek, Ivanu Picek, Francu Šemberger, Francu Skočir, in Štefanu Trpin ter nosilcem ranjencev Emiliu Banko in Ivanu Gabrovič, vseh 20 pri 97. pp. Srebrno zasluzni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil narednik 4. dom. p. Ivan Sternad, štabni vodja 27. dom. p. Ivan Logar in narednik 27. dom. p. Josip Kettner. Srebrno hrabrostno svinjino I. vrste sta dobila: štabni narednik Stanči Franc in rez. četovodja Černešek Anton, oba pri 3. pion. bat. Srebrno hrabrostno svinjino II. vrste sta dobila poddesetnika Bratčič Matija in Petkovšek Pavel, oba pri 3. pion. bat. 2. stot., praporščaki Jernej Paulič, Al. Ferk in Edmund Gnušek in poddesetnik Franc Devstvenevšek, vsi štirje pri 26. dom. p. Bronasto hrabrostno svinjino so dobili: četovodja Ivan Juvančič, poddesetnik Mihael Uhl, infanteristi Ivan Planček in Franc Palatoter, vsi pri 26. dom. p.

* Stajerski Slovenec postal general. Za generalnega majorja je bil pred dnevi imenovan "kovnik g. Avgust Globočnik. Novi general je rodom stajerski Slovenec iz Rajhenburga ob Savi. General Globočnik je sedaj star 55 let in je bil svoj čas polveljniški pešpolka. Visoki vojaški dostenjanstvenik, ki sedaj poveljuje delu armade na južnem bojišču, se kaže povsod vernega moža, ki se tudi nikjer ne sramuje svojega slovenskega rodu.

Odlikan je bil dne 18. avgusta s srebrnim križem s krono na traku hrabrostne kolajne podkovski mojster Jakob Lončarič od topniškega polka, ki se bori že od začetka v prvih vrstah, skrajna proti Srblom, nato proti Rusom in sedaj proti Italijanom. Odlikan je doma na Grabah pri Sredisci.

Slovesno odlikovanje slovenskega junaka iz trdnjave Hensel. V nedeljo, dne 5. t. m. je bil v Celovec slovesno odlikovan korporal trdnjave Hensel Miha Ivanuša s srebrno hrabrostno svinjino I. razreda. Miha Ivanuša je stajerski Slovenec iz ormoške okolice in je bil pri junaški brambi trdnjave Hensel ranjen na desnici. Odlikanje se je izvršilo po slovesni vojaški sv. maši, ki jo je daroval o. Lovro Novak iz reda očetov kapucinov. C. kr. štabni zdravnik domobranske bolnišnice je odlikovanemu pripel odlikovanje in je imel pri tem navdušen, patriotskih nagonov.

* Ranjen je bil s šrapnelsko kroglo v desnem bok, kadet Josip Ilc, bračni g. kaplana Ilca v Rušah. Bojeval se je na severnem bojišču. Ilc piše vlč. g. kuratru Finku v Mariboru: "Včeraj (4. sept.) sem bil ranjen ravno opoldne. Dobil sem šrapnelsko kroglo v desnem bok-kolk. Ob kosti je krogla občela. Srečen sem bil, da sem samo tako malo izkupil. Bil sem v najhujšem ognju in na najbolj nevarnem kraju. Obdelovala nas je artilerijska, infanterijska, strojna puška in ne vem, kaj se vse. Sicer se pa dobro počutim. Sedaj nas odpravljam naprej. Udane pozdrave!"

* Iznajdba za streške jarke. Znani vojaški pisanec gospod podpolkovnik Fridolin Kaučič, je izdelal mal ročni aparat, ki pri merjenju in strešjanju v streških jarkih za skalami in drevesi itd. popolnoma krije glavo streleca. Aparat se uvede v naši armadi. Izumitelj g. Kaučič je naš slovenski rojak.

* Domov je prišel umret. Od Sv. Marije ob Pesnici se nam piše: V Dragučovi je prišel Fran Kaube dne 4. septembra na večer domov. Bil je vojak na severu. Ko je zagledal svojo blago ženo, je rekel: "Hvala Bogu, da sem bil še vreden svoj dom videti." Vsi domači so se od veselja razjokali in si podali ruke. O počnoči je vstal iz postelje, hodil po hiši in tožil, da ga glava boli. Bilo mu je vedno hujše in imel je vedno večje bolečine, da že ob 10. uri dopoldne ni mogel nič več govoriti. Popoldan ob 4. uri so mu prečastiti gospod župnik podelili sv. poslednjo olje, zvečer ob 7. uri so ga peljali v bolnišnico, dne 7. septembra pa je izdihnil svojo dušo. Bil je čitalatelj "Sl. Gospodarja". Zapustil je žalujočo ženo, blago mater in majhno hčerko. Bog mu daj večni mir in pokoj!

* Častni grobovi. Na ljubljanskem pokopališču so pokopali od začetka sedanja vojne ter do 3. septembra t. l. — 840 vojakov, ki so umrli po ljubljanskih bolnišnicah vsled bolezni, ran, dobljenih na bojiščih.

* Posredovalni urad za ujetnike na Italijanskem. V Curih na Švicarskem obstoji urad, ki ima analogo, da poišče pogrešane vojne ujetnike. Naslov ima: Zürcher Bureau für Aufsuchung Vermisster in Zürich (Schweiz). Kdo želi pisati svojem, ki se nahaja sedaj v Italiji, piše samo v Curih omenjenemu društvu in pojavlja naslov iskanca. Zavod bo že skrbel za vse nadaljnje korake. Dopisnice, oziroma pisma v Švico je pa treba kolkovati z 25vinarsko poštno znamko.

* Poštni zavoji za naše ujetnike v Srbiji. Trgovinsko ministrstvo razglaša, da je dovoljeno pošiljati poštne zavoe pod pogoji, označenimi z ukazom trgovinskega ministra z dne 5. februarja 1915, našim vojnim ujetnikom v srbskem ujetništvu. Poštni zavoji se pošiljajo preko Ogrske, Rumunije in Bolgarije v Srbijo. Tudi našim ujetnikom v Srbiji je dovoljeno, pošiljati poštne zavoe po isti poti v svojo domovino.

* V ruskem ujetništvu. Od 87. pešpolka se nahajajo slednje v ruskem ujetništvu v Barnaulu, upravno okrožje Tomsk: Andrič Janez, Kreli Anton, Blančko Janez in Maks Dunec, vsi pešci, ter desetnik Janez Kunšt.

* Pogrešajo se: Anton Marinčič iz Krasnega št. 21, pošta Kojsko v Brdih, Primorsko. Služil je pri 7. pešpolku, 8.

stotnji, bil je od začetka vojske v Galiciji. Odgovor njegovemu bratu Francu Martinčiču, domobrancu pešpolku št. 27, črnovojniški stražni pol-bataljon, 2. stotnja, Maribor, Elizabetna cesta št. 16. — Vojak Franc Imperl, potrijen oktobra 1914, doma blizu Zidanega Mosta. Ako kdo kaj ve od njega ali od njegovih staršev, naj naznani Francu Arnič, pešpolku št. 87, stražna stotnja, baraka št. 3, v Celju. — Luka Rogeljsek, poljski topniški polk št. 9, baterija št. 1, vojna pošta št. 32 (safitni oddelek). Odgovor na: Marijo Rogeljsek, najemnico v Zadovnjem, pošta Šoštanj. — Feliks Kodela, rezervist, je služil pri 26. domobranskem pešpolku, 2. stotnja, 4. voj, vojna pošta št. 48. Odgovor njegovi mateni Mariji Kodela, munaj, XV., Lohrgasse 6. — Kdo ve kaj povedati o pešcu Jakobu Grudenik, pešpolku št. 87, 3. bataljon, 13. stotnja, vojna pošta št. 34, prošen so, da bi za dario naznani Jakobu Grudenik v Konjiškem vrhu št. 21, pošta Luče pri Ljubnem, Stajersko. —

Pošiljanje vojakov-ranjencev in bolnikov v domača bolnišnice. Vojaška oblast naznana, da je odselej nemogoče ugoditi prošnjam, da bi se vojaki-ranjeni ali bolniki prestavili iz kakšne daljne v domača bolnišnico, ker ni mogoče za enega poedinega ranjena ali bolnika pripraviti vse potrebitno za vožnjo po dolgi železniški proggi.

Invalidi se vračajo. Dne 10. septembra je došlo iz Rusije 59 avstrijskih invalidnih ujetnikov, katere so zamenjali za ruske invalide, ki so bili v Avstriji ujeti. Od naših domačih polkov so se vrnili sledeči invalidi: infanterist Franc Šramel od 17. pešpolka, 7. stotnje; infanterist Anton Mađič od 17. pešpolka, infanterist Jožef Vobner od 87. pešpolka, 10. stotnje; infanterist Jožef Mašer od 47. pešpolka, 4. stotnje; infanterist Stefan Klamnik od 47. pešpolka, 4. stotnje; infanterist Jožef Svatina od 87. pešpolka, 5. stotnje; infanterist Jožef Trafela od 87. pešpolka, 2. stotnje in infanterist Ivan Čerjak od 87. pešpolka, 9. stotnje.

* **Potovanje na jugu.** Oblasti so odredile, da se more sedaj preko naše deželne meje potovati edino s posebnimi potnimi dovoljenji, ki jih izdajajo vojaška poveljstva. Naše južne pokrajine so razdeljene sedaj v "ožjo" in "širjo" vojno ozemlje. Kranjska in Koruška spadata pod ožjo vojno ozemlje, katero se sploh ne sme prekoračiti. Izjemoma dajejo v posebnega uvaževanja vrednih slučajev dovoljenja za prehod čez meje ožjega ozemlja samo vojaška poveljstva. Če bi moral potovati v ožjo vojno ozemlje, preskrbi se s potrebnimi listinami, če mogoče s fotografijo, potrdilom od župana, idti potem na okrajno glavarstvo, kjer boš bil vse potrebne podatke, kako ti je postopati. Na vsak način pa se naj vsakdo, ki potuje tudi v domačih krajinah z železnicah, peš ali z vozom, preskrbi s potrebnimi listinami (potrdilo istovetnosti od obč. urada), da v potrebi dokaže, kdo da je.

* **"V znamenju zmage zlatega klasa."** Znakov tega človekoljubnega podjetja ni treba naročati pri okrajnih glavarstvih, ampak bojšje in hitreje je, da se naročijo kdo pri c. kr. namestništvu v Gradcu. Tako bodo v Gradcu imeli tudi seznam onih slovenskih občin, ki so kaj naročile. Povdaranjam, da je to iz narodno-domoljubnega stališča velikega važnosti. Kakor že rečeno, se dobitijo slovenski znaki in namestništvo želi, naj se naročijo v velikem številu, da ne ostanejo.

* **Vpoklic 43-50letnih črnovojnikov pod orožje.** Dne 6. t. m. je sprejel naš vojni minister gorenjskih glavarjev v daljši avdijenci, da se pogovori z njim v nekaterih važnih zadevah dežele. Vojni minister je obljudil deželenu glavarju, da 43-50letni črnovojnik ne bo, kakor je bilo namenjeno, vpoklicani dne 15. oktobra pod orožje, marveč da bodo vpoklicani še le meseca novembra pod orožje, če bodo le kolikaj pripuščale razmere. Tudi ne bodo vpoklicani vsi 43-50letni črnovojnik naenkrat pod orožje, ampak da bodo vpoklicani najprej 43 do 46 letni, pozneje še le ostali.

* **Vpoklic novincev letnika 1897.** Na uradnem mestu se nam zatrjuje, da novinci letnika 1897 ne bodo vpoklicani, kakor se je poročalo, dne 22. septembra, ampak najbrž še le 1. ali 15. oktobra.

* **Važno glede vlaganja prošenj za oprostitev.** Prošnjam, ki jih vlagajo posamezniki za oprostitev od črnovojniške službe, se naj, če mogoče, priloži prepis črnovojniške izkaznice, ki jo je dobil črnovojnik pri prebiranju. Občinski uradni še imajo navadno na razpolago več takih tiskovin. Prepis mora biti natančen, da se ne zgodi potem kaka potnata. S prepisom te izkaznice se nagla rešitev prošnje zelo pospeši.

* **Miglaji za kmety.** Meseca oktobra je zopet štetje živine. Število živine je treba po pravici povedati. — Ako pridejo orožniki vprašat, za kako ceno si kaj prodal, ni treba povedati, ampak reci, da boš že povedal resnico, ako zahteva to sodnija ali pa politična oblast. — Vojaki, ki prihajajo po Stajerskem kupovat iz mest in barak na deželo, imajo pravico kupovati, kmet pa pravico ne prodati, točka prisilnim potom dosedaj na Stajerskem ne smejo kupovati. Prisilnim potom kupovati smejo le častniki z vednostjo občinskih mož.

* **Klavna živina za armado.** Vojno ministrstvo je obvestilo vojaška poveljstva v Gradcu, na Dunaju, v Inomostu, v Litomericah in v Pragi, da ni treba več skrbeti za zalogo klavne živine za armado, in so torej občine oproščene obveznosti imeti pripravljeno potrebitno množino klavne živine. Kjer bi pa utegnile nastati težkoče pri dobavi živine za armado, morejo vojaška poveljstva sporazumno s političnimi oblastmi zahtevati od občin dobiti primerne množine klavne

živine po dnevnih in krajevno običajnih cenah. Isto tako ni več treba skrbeti občinam za dobavo klavne živine za vojaštvvo, nastanjeno v notranjosti države.

* **Tržne cene v Gradeu.** Debeli voli 248 do 256 K, srednje debeli 228 do 240 K, suhi 208 do 220 K; debele krave 200 do 232 K, srednje debele 152 do 192 K, suhe 120 do 148 K; biki 188 do 248 K, mlada živila 180 do 224 K; teleta 320 do 320 K, izjemoma 336 do 340 K; mlade svinje 430 do 410 K, debele svinje 424 do 430 K, srednje debele 410 do 424 K, mesne svinje 420 do 430 K; ovce 260 do 280 K. (Pri goveji živili vedajo cene za 100 kg žive teže, pri teletih, svinjan in ovkah za 100 kg mrteve teže.) Seno 100 kg: sladko 9 do 11— K, kislo 8.50 do 10.—, slama 6.50 do 8.— K; pšenica 41.50, rž 33.50, ječmen 30.80, koruza 35, proso 50 K, oves 27.30 K, ajda 50 K, fižol 96 do 120 K, grašica 180 do 200 K, leča 200 K, proseno pšeno 92 do 115 K, pšenični zdrob 78 K, koruzni zdrob 78 do 4 K, ržena moka 47 K, pšenična moka št. 0 76 do 80 K, št. 4 65 do 70 K, št. 6 (črna) 47 do 58 K (100 kg). Jajca komad 14 do 15 v liter. — Cena goveje živili je zopet poskočila.

* **Zopetno velikansko zvišanje cen na dunajskem svinjskem sejmu.** Na začnji svinjski sejm na Dunaju se je spravilo čez 200 mastnih in ravno toliko mladih svinj manj, kakor v prejšnjem tednu. Prigrajanih je bilo zavsem 6374 svinj. Ker je bilo očvidno, da to majhno število na sejm, prigrajanih svinj ne bo zadostovalo potrebam dunajskega prebivalstva in da se vsled tega zabrani nadaljno zvišanje cen, zarejeno pa nihče na zapade globam zaradi navijanja cen, so se kupci in prodajalci zedinili za najvišjo ceno 475 K za 100 kg žive teže za mastne svinje. Te dogovorjene najvišje cene so se tudi držali. Svinjske cene so torej v enem tednu zopet poskočile za celih 35 K za 100 kg žive teže. Te cene so veljale samo za sejem dne 14. septembra.

* **Žetvene komisije.** Važnost in pomen žetvenih komisij se je začela prav upoštevati še le sedaj, ko je že večina moških pod orožjem. Žetvene komisije imajo izredno važno nalogu, da nadzirajo spravljanje žetve in sploh vseh poljskih pridelkov, poljska dela in posebno sejanje žita. Dolžnost vsakega člena žetvene komisije je, da pomaga dejanski in z našvetom, z delom, živino in z drugimi pripomočki, da se v njegovem delokrogu vse potrebitno delo opravi in družine v poklicanih posestnikov ne trpijo prevelike škode. Žetvene komisije bi naj imele, če le mogoče, vsak teden enkrat svoje seje, kjer bi se potrebitno posvetovalo in delo razdelilo. Najbolje je, ako si člani komisije razdelijo delokrog v občini. Predsednik komisije, oziroma župan, naj stalno poroča glavarstvu o delovanju komisije. Ako posamezni člani res vneto delujejo in so soseščini povsod na pomoč v deljanju in z nasveti, je lahko mogoče, da se doseže za nje vsaj začasna oprostitev od črnovojniške službe. Tozadovne prošnje, ki jih vloži občina ali žetvena vomišja, se morajo dobro utemeljiti in vposlati okr. glavarstvu.

* **Cena za napolico (soršico).** C. kr. ministrstvo za notranje zadeve je z odlokom z dne 4. septembra določilo za soršico isto ceno, kakor je določena za rž, to je 28 K za 100 kg. Soršica, ki je istotko, kakor drugo žito, zaplenjena v prid države, se sme prodajati samo komisijonarjem zavoda za promet z žitom ob času vojne. Cena 28 K — se razume za soršico, postavljenou na bližnjo železniško postajo, oziroma mlin.

* **Promet s semenskim žitom.** C. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru razglaša: Več kmetijskih korporacij in prizadetih oseb je povprašalo c. kr. ministrstvo za poljedelstvo, ali je mogoč, da potrebitna in tako kornista izmenjava semenskega žita med poljedelci z ozirom na cesarski ukaz z dne 21. junija 1915, drž. zak. št. 167 in odklopa z dne 22. julija 1915, drž. zak. št. 204, dopustna ali ne. Z odklopm z dne 12. avgusta 1915, št. 35199, je c. kr. ministrstvo za poljedelstvo naznani, da ni proti navedeni izmenjavi nikakoga zadržka, aka se jamči, da se izmenjava istančno le med množinami žita, katere odmeri oblastvo v smislu § 3, točke II b, cesarskega ukaza z dne 21. junija 1915, drž. zak. št. 157, posamezni kmetovalcem za setev. — Semensko žito se torej med posestniki lahko zamenja.

* **Potrilo o semeni.** Uradna "Wiener Ztg." objavlja razglas poljedelskega ministrstva o potrdilu priznane množine semena. Na Stajerskem, Solnogrškem, Kranjskem, Tirolskem, Češkem, v Šleziji in v Galiciji izstavljajo o semenskem žitu potrdila žetvene komisije (odsek za semensko žito).

* **Prodaja vojaških konj.** C. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru razglaša: Glasom odkola c. kr. namestništva v Gradcu z dne 28. avgusta 1915, št. 1520-II, ki je natisnjeno v št. 36 z l. 1915 v naredbenem listu c. kr. stajerskega namestništva, se odpodajo v c. kr. konjskih

Kako se je obnesel? Slabo, zelo slabo! Nekateri letos niso nič škropili, niso dobili galice, nekateri pa s perocidom in danes imajo obojji enako popolnoma suhe gorice, nekateri, ki so škropili s perocidom, celo bolj suhe. In enoglasna sodba je: perocid je za nič! Bog vlaruj, da bi kdo vinogradniku kaj o njem govoril. Lepe so pa gorice onih, ki so škropili z galico; mnogo vinogradov je uničenih po grozdnim plesnobi in tudi žvepljanje ni mnogo pomagalo. Dež in toča sta pa največ kriva, da pri nas letos trgvatev ne bo takšna, kakor je obljudbil vinograd v spomladni, ko je vse čudovito lepo cvetelo. Veliko je letos pri nas jabolka, a kaj ko ni kupcev, ki bi jih spravili dalje. — S v. B a r b a r a v H a l o z a h (Okič): Tukajšnji vinogradniki pravijo, da je perocid druga strupena rosa za vinograde. Kjer so s tem prahom škropili, je vse uničeno. — S v. J a k o b v Slov. gor.: Pri nas je le malo posestnikov rabilo perocid. Kolikor sem dogнал, se je le petero vinogradnikov s perocidom uspešno borilo zoper peronosporo, med tem, ko drugi močno obžalujejo, da so rabili to sredstvo. Zdi se mi, da je treba, da strokovnjaki celo zadevo dobro proučijo in vinogradnikom natanko obrazložijo, kako je treba postopati s perocidom. Ker prihodnje leta skoro godo ne bo bakrene galice, je nujno potrebno, da se vlada in vsi merodajni činitelji: deželnemu odboru, kmetijska družba, gospodarske zadruge, okrajni zastopi in občine resno pobrigajo za sredstvo, s katerim bi se vinogradniki uspešno borili zoper peronosporo. — S e n i k pri Ormožu: Naznanjam, da sem dal za perocid 28 K, ta denar sem popolnoma izvrzel, ker mi je peronospora vso gorico popolnoma uničila. Po mojem prepričanju perocid ni za žlahne trte, za izabello in za šmarnico še že je za silo, ker teh trtnih vrst peronospora tako močno ne poškoduje. V prihodnje prosimo oblasti za galico. Vinogradniki, kateri smo letos s perocidom škropili, imamo vsi čisto suhe vinograde in ako se galica ne bo dobila, s perocidom pa svojega vinograda nikoli več ne bom škropil, ker je škoda za denar in tudi za delo. — H a l o z e (Sv. Barbara): Naznanjam, da se je perocid zelo slabo obnesel. Vse se je začalo po njem. Kdor je s to grdo škropil, ima popolnoma suho trsje; tudi mene je začela ta nesreča. — (V prihodnji številki bomo objavili strokovnjaški spis o perocidu iz persa g. šolskega ravnatelja A. Kosi-ja iz Središča, ki je sam vinogradnik in je letos natanko proučeval škopljenje s perocidom. Uredništvo.)

* Dobava otrobov. Z ministrsko odredbo z dne 11. avgusta se je na Dunaju ustanovil pri poljedelskem ministru osrednji urad za promet z otrobami in drugimi krmili. V Gradcu se je pri cesarskem namestništvu istočasno ustanovila posredovalnica, ki ima nalogo, da otrobe, ki se doma dobijo od odkupljene žita ali dovažajo iz drugih dežel v Štajersko, enakomerno razdeli. Pozneje se bo graška posredovalnica pečala tudi z porazdelitvijo drugih krmil. Po stanju dne 12. septembra se bodo zaloge otrobov po vseh mlinih na Štajerskem zapisovale. Mlini morajo svoje zaloge otrobov po dopolnjenih dopisnicah naznani cesarskemu namestništvu. Živinorejci, ki bodo potrebovali otrobe, naj svoje zahteve naznanijo župansvu, katero mora naročila zbrati in jih odposlati politični oblasti. Za naročila otrobov se bodo izdale posebne izkaznice. Kmetovalec bo moral pri občini oddati belo izkaznico, drugo zeleno pa shraniti in jo rabiti, da se izkaže pri mlinu, kjer bo dobil otrobe. Izkaznice bo imel na razpolago občinski urad. Kmetovalec sme prosto uporabiti otrobe od njemu pristojnega žita, imel pa bo tudi pravico do polovice otrobov od žita, ki ga vojno-žitno-prometni zavod pri njem odkupi. Cena za otrobe znaša v mlinu 17 K 20 vin., ako pa mlinar otrobe sam dostavi 17 K 70 v. Vrečne more kmetovalec sam dostaviti. Pri tej odredbi pridejo v poštev samo pšenični in rženi otrobi. Tudi oni, ki niso prodači žita vojnožitnemu zavodu, se lahko zglasijo pri občini za otrobe.

Izvažanje jaje. Po nekaterih okrajih, posebno po ptujskem okraju, širijo nekateri ljudje vest, da je izvažanje jaje prepovedano. Toda ta vest ne odgovarja resnici. Jajca se smejo prodajati po celi Avstriji, pod gotovimi pogoji tudi v Nemčiji in Švico. V Avstriji pa je promet popolnoma prost. Okrajna glavarstva in občine pač lahko nastavijo najvišje cene — proti katerim je pritožba na namestništo — prometa pa ne morejo in ne smejo ovirati.

* Češljje se drže dolgo. Obiraj češljje v suhem vremenu s peclji vred in razpoloži jih v suhi nezakurjeni sobi po slami. Tam naj leže tri tedne. Nato vloži češljje v suh in čist sodček ali kamnit dož, med nje natrosi toliko otrobov, da se ne dofikajo češljje ena druge, zaveži sod z mehurjem ali s pergamentom in shrani na suhem prostoru. O Božiču odpri sodček, vzemi kolikor hočeš češpelj ven, operi jih in položi na sito, sito pa drži na soparu. Češljje, ki ovanejo v sodu, se napijejo s paro in so po obliku in okusu, kakor bi bile ravno odtrgane.

* Klobuki se podražijo. Zveza avstrijskih tovarnarjev za izdelovanje klobukov je sklenila, da podraži za sedaj klobuke za 10 do 20 odstotkov. Podraženje stopi takoj v veljavlo.

* Steklo se podraži. Zveza avstrijskih steklarjev na Dunaju javlja, da zviša cene za steklo za 20 odstotkov. Zvišanje cen utemeljuje s tem, ker so cene za sirovine v zadnjem času zelo poskočile in ker zahteva tudi tovarniško delavstvo vedno večjo plhčo.

* Trinajst dihurjev je že ujet srečen lovec Janez Burger iz Smihela št. 5 pri Novem mestu na

Kranjskem, in sicer v času od Veliike noči, ter tako obvaroval okolico pred večjimi napadi na perutnino. Lov na dihurje je pa tudi zanimiv. Kdor se hoče poučiti, naj se potrdi k Burgerju, ki mu bo rade volje obrazložil ter mu celo pokazal večje gnezdo dihurjev. Značilno je dejstvo, da se je ujet lansko leto nek dihur v nogo, a se je odtrgal, pustivši eno nogo v pasti. Ni ga bilo več videti. Todaj dihur ni poginil, ker se je letos zopet ujet, in sicer brez četrte noge. Govori se, da je tudi več dihurjev z dvema nogama, ki tudi znajo prav spretno rotati piščke in kokoši.

* Pogrešane družine s Primorskega. Kje so begunci iz Bovca: Ivan Komač, hišna štev. 199, in Terezija Volarč, Ideršč, hišna štev. 94 (pri Kobarišu). Odkar je začela vojna z Lahom, ne vem, kje so moji starši. Naslov za odgovore: Justin Biziak, Gladbeck i. W., Theodorstrasse Nr. 37, 2. St., Nemčija. — Družina Antonia Marinča iz Krasnega štev. 21, p. Kojsko v Brdih, Primorsko. Po izbruhu vojske z Italijo se nič ne ve več o njih, kje da se nahajajo. Odgovor sinu: Fran Martinč, domobrski pešpolk štev. 27, črnovojniški stražar pol-bataljon, 2. stotinja, Maribor, Elizabetna cesta štev. 16. — Kje je moja mati Marija Fratina, oče Ivan Tratin, otroci: Antonija, Maria in Anton Fratina, doma iz občine Kred, okraj Tolminja. Odgovor na: Anton Fratina, 12. saper-bataljon, Gyulafelhervár, Ogrska.

* Zb dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali gg.: župnik Martin Meško 10 K (mesto vencu na grob t. g. kanonika Jak. Kavčiča), dekan Henrik Verk 10 K, kaplan Ferd. Zgank 10 K, župnik Josip Lassbacher 20 K, kaplan Anton Bušoček 20 K. Bog platil! Opomba. Na različna vprašanja naznana predsedništvo, da bode dijaška kuhinja v Mariboru redno delovala tudi v bodočem šolskem letu. Zato prosimo vse podpornike in priateljev, da nam ostanejo vedno zvesti!

Dopisi.

* Maribor. Umrl je dne 15. septembra pri Sv. Barbari niže Maribora zdravnik in posestnik Feliks Ferk. Pogreb se vrši v petek dne 17. sept. ob 3. uri popoldne pri Sv. Barbari niže Maribora. Vrlemu rodomlju, prijatelju slovenske mladine, svetila večna luč!

* Maribor. Uslužbenec južne železnice, Matija Strajnc, je bil premeščen iz Trsta v Maribor. V Maribor je prišel dne 6. septembra. Dne 9. septembra zjutraj je pa tako opasno zbolel, da je že naslednjo noč v svojem stanovanju v Mlinški ulici št. 7 umrl. Pri raztelesenju njegovega trupla se je dognalo, da je Strajnc umrl na koleri. Zdravstvena oblast je potrebitno ukrenila, da se zabrani razširjenje kolere v Mariboru.

* Maribor. Mestnemu magistratu v Mariboru je došla ponudba županstva v Krapini, za ugodno doba vo češpelj, ki so v okolici Krapine letos posebno bato obrodile.

* Sv. Peter pri Mariboru. Odlikovan je s srebrno kolajno II. razreda četovodja-ognjičar pri strojni puški Franc Kirar. Zaslužil si je to odlikovanje pri Cernelici v Galiciji, kjer je oddal čez 2000 strelov na sovražnika. Dne 1. septembra mu je kolajno pripel na prsi sam divizijonar na južnem bojišču. — Na tem bojišču sta padla Peter Gornik iz Celestrine in Alojzij Tršavec, kmet v Metavi. — Iz ruskega ujetništva sta se oglašila Matija Knuplež iz Trčove in Henrik Simerl iz Malečnika. — Martin Korošec iz Metave pa je ranjen na nogi in ujet v Italiji. Nobeden pa ni pisal, kje da je. — Škorci nam delajo spet že prav občutno škodo v vinogradih. Po tisoči jih prileti nad grozdje. Kar ne pogolne, pa načne in pa izpiša, da se jagoda izcedi. Za vinograde je škorec škodljivec in bi bilo prav, da bi se smel zatirati še vsaj sedaj v jeseni. Pri nas je škorcov tudi v spomladji tako malo. Zato niso nam nikakor v toliko korist, da bi jim morali v jeseni dajati dobro jesti in piti.

* Sv. Jurij ob Pesnici. Med tukajšnjimi stražniki ruskih vojnih ujetnikov se poleg drugih naših Primorcev nahaja tudi kmet Gašperin, doma v Deskljah pri Plaveh, kjer so se vršili pred tedni srđiti boji. Kakor drugi prebivalci, je tudi njegova družina moral zapustiti svoj dom ter je prišla za očetom tu semkaj. Toda žalostno svodenje: zaporeda sta mu v 2 tednih umrli osemletni sin ter dvainpolletna hčerka. Ko so še bili namreč doma in so otroci bili vsi na vrtu, je ob njih eksplodirala laška granata, ki je dečka Adolfa skoro čisto zasula in poškodovala, pa je tudi ostale otroke tako pretresla in prestrašila, da je deklica vsled tega umrla, drugim pa se še sedaj pozna prestansi strah. Tako krije tudi naše pokopališče že nedolžne žrtve za domovino. Dal Bog, da bi ne bile zaman! — V nedeljo, dne 12. t. m., se je po vlt. g. patru Filipu iz Maribora pri nas vpeljal 3. red sv. Frančiška, od katerega pričakujemo v prihodnosti obilo blagoslova za celo župnijo. — Izmed 49 mož, ki so šli k zadnjim prebiranjem, jih od nas le 5 niso potrdili.

* St. Lenart v Slov. goricah. Tukajšnji c. kr. davčni urad sprejema predlog za vojno zavarovanje vsak dan med uradnimi urami. Obenem preskrbi tukajšnji davčni urad tudi dopisovanje z vojnimi ujetniki ter tudi poizveduje za tistimi, ki se že dalj časa pogrešajo. Za tako posredovanje pa je urad na razpolago samo ob nedeljnih popoldne.

* Slivnica pri Mariboru. Naš občinski odbor je izročil zasluznemu nadučitelju g. Pestevšku diplomu častnega občanstva tukajšnje občine. Odlikovanec si to odlikovanje res v polni meri zasluži. G. Pestevšek je izborni ljudski učitelj. Na stotine hvaležnih župljanih mu častita in mu želi, da bi še dolga leta vneto podučeval našo mladino v verskem in narodnem duhu. Naše ljudstvo ve ceniti učitelje, ki spoštujejo mišljenje ljudstva in so mu povsod na roko z dobrimi nauki in nasveti. Novemu častnemu občanu še na mnoga leta!

* Središče. „Kdo bi zmiral tužen bil? To ne more biti“, poje narodna pesem, poje tudi za sedanje tužne čase. Tako so središka dekleta dne 5. septembra obrnila nekoliko svoje misli od pretresljivih dogodkov vojske in se ob petletnici Dekliške Zvezze zamislile, kako je bilo nekdaj, kako je bilo sem od ustanovitve. Predpoldan nam je č. g. kaplan govoril v cerkvi po besedah sv. Pavla: „Delajmo dobro in se nikar ne utrudimo!“ o gorenosti v dobrem. Med sv. mašo smo gledali sestrsko zvezzo naših članic pri obhajilni misi. Pri popoldanščem, lepo obiskanem zborovanju smo z začetanjem poslušale dialog, ki je jasno in točno opisal poslušalcem namen Dekliške Zvezze. Čast pisateljici! Vse je nato strmelo nad zgovornostjo slavnostnega govornika gimnazijca Jakoba Aleksič. Njegova živa beseda je garnila srca. Podgorelec Terezija, domačinka, je kazala s svojo prepirovalno besedo na potrebo Dekliške Zvezze. Od Svetini je prinesla pozdrave Vrazova in priporočala sestrsko edinstvo, od Velike Nedelje pa Bezjakova, ki je svarila pred strahom pred ljudmi. Govore je zelo lepo zaključila pesem „Zvezna“. C. g. duhovni voditelj je v svojem govoru peljal svojo duhovno četo pod zastavo presv. Srca in zborovanje se je zaključilo v mičnem prizoru s posvetitvijo presv. Sreca Ježusovemu. Nbral se je kor dar abstinenčnega dne 40 K za oslepe vojake. Mladenke! Dobro ste začele, dobro delovale že pet let. A niste še dospele do svojega vzvisevnega cilja. Zato pa roke in srca k Zvezzi zdaj in naprej. Nikar torej ne opuščajte mesečnih sestankov! Dne 3. oktobra na svodenje! Delajmo torej in se nikar ne utrudimo!

* Sv. Lovrenc na Drav. polju. Že precejšno število izmed naših mož in mladeničev je padlo na bojišču. Najmlajši izmed njih je mladenič Štefan Pernat iz G. Pleter, „star šele 18 let“. Začetkom junija je odšel na severno bojišče, 8. avgusta je zadnjikrat pisal, koncem avgusta pa so dobili starši od polka nazaj njegov zapisnik in nekoliko donarja ter poročilo, da je mrtev. Kje in kde je umrl, se žalibog še ni naznani. Bil je tih, priden mladenič, ki je obetal postati enkrat vzoren mož. Božja prevladnost ga je preselila iz doline solz v deželo večnega miru. V neznanzi zemlji počivajo tvoji ostanki, a tvoja duša se raduje v Bogu!

* Rogatec. V nedeljo dne 29. avgusta so zapeli rogaški zvonovi svojo žalostno pesem, naznanjajoč, da je na severnem bojišču dne 9. avgusta ždihnil svojo blago dušo za svojo domovino zadet od sovražne krogle vrl mladenič Franc Plavčat iz Brezoveca, star šele komaj 19 let. Odlikovan je bil že z hrabrostno svetinjo. Rajni je bil ud Marijine družbe in Bralnega društva, kateremu je posvetil marsikatero uro s tem, da je rad prebiral dobre knjige in časopise. Skoraj bi ne našel knjige, katere ne bi bil prebral, kar jih je bilo tačas v Bralnem društvu. Njegovim žalostnim staršem naše sožalje. A tebi, naš nepozabni, ki si šel v svetu svoje mladosti v smrt za našega cesarja in domovino, kličemo: Naj te rahlo tuja zemlja krije, spavaj, dragi Franček sladko, luč nebeska najti sije, mir in pokoj najti bo. Naj ti, o dragi, truplo tvoje mirno v grobu tam počiva, duša pa na mile prošnje naše naj nebeško radost vživa!

* Pilštanj. Iz Rusije je prišla dne 5. t. m. tužna vest, da je naš dragi Ivan Gubenšek, posestnik in gostilničar na Pilštanju, preminul v Moskvi. Komaj v 27. letu svoje starosti, že se je moral ločiti od svoje drage mu žene Julke, roj. Vrečko. Med tem časom, ko je že bil on davno v ruskem ujetništvu, mu je doma umrla njegova mati, ki ga je že na zadnjo uro klicala, a ni prišel! Ob obletinci njegove poroke mu je porodila žena doma sinčka Ivana, ki pa ne bo nikdar videl in poznal svojega ata. Pokojni je bil ranjen v ramo leve roke in sicer že prvi dan ljutega boja s nasprotnikom, dne 26. avg. 1914 ter tudi ujet. Pisal je iz vojnega ujetništva edino le enkrat, in sicer 2 pismi: eno ženi, a drugo staršem žene. Ko je odhajal od doma, je bilo slovo izvanredno težko. Menida je res čutil svojo smrt že pri odhodu. Tako blaginam, počivaj in spavaj mirno, sladko! Bodti ti tuja zemlja lahka! Mi te pa ohramimo vedno v spominu in tolažili bomo tvojo zapaščeno ženo, da bo lažje prenasala to hudo bol in bridko izgubo!

* Loče. Tukajšnji mesar in gostilničar Henrik Wallard je bil radi navijanja cen kaznovan od okrajnega sodišča v Konjicah z denarno globo 40 krov ali 4 dni zapora, ker je prodajal mesca junija t. l. kilogram govejevega mesa po 3 K 60 v in kilogram ovčjega mesa po 3 K. Celjsko okrožno kot prizivno sodišče je potrdilo razsodbo.

* Konjice. V zadnjem času smo dobili še precej dober ukaz za omejitev alkoholizma. Bili smo radoveni, kakšen bo kaj uspeh in če se bodo odredbe tudi natančno izpolnjevale. Tozadovno smo pogledali nekoliko za kulise. Kaj smo tam videli, nas nikakor ni presenetilo. Kaj pomagajo namreč odredbe, če se ne nadzorujejo in ne izpolnjujejo. Ljudstvo in gostilničarji si znajo kljub temu pomagati iz zadrege, in stvar je zopet pri starem. Odredba, da se pijancem iz navade, pijanim osebam, beračem itd. ne sme več oddajati žganij ali opojnih pihač, je samo na papirju. Javno na trgu najdeš ležati take prikazni. Ali je to v smislu ukaza? Za tisti čas pa, ko ne dobijo žganja, si ga pa priskrbijo prej.

* St. Jurij ob Juž. ž. Ž. Tukajšnje občine, kmetijska podružnica in podružnica avstrijskega Rudečega križa prirede skupno prihodnjo nedeljo, dne 19. septembra, ob 3. uri popoldne, na prostoru pred ljudsko šolo, v slučaju slabega vremena pa v telovadnicu, veliko ljudsko slavnost „v znamenju zlatega klasa.“ Na vsporedu je: govorji strokovnjakov, petje, srečolov in prodajanje znakov „zlatega klasa“; čisti dobiček v prid avstrijskemu

Rudečemu križu. Za dobitke srečevala se omenjeni odbori toplo priporočajo, dobitki in darovi se naj poslajo na naslov: C. g. Josip Kavčič, kaplan, Sv. Jurij ob juž. žel.

* Galicija. Tukaj je dne 19. sept. t. l. nagle smrť umrl Jožef Cokan, posestnik na Pernovem. Omenjenega dne je pomagal na Zavrhu pri Potočniku; ko je zvčer hotel iti k počitku na kozolec in v ta namen stopal po leštvici navzgor, se je na 3 klinu naenkrat zasukal in padel z veliko močjo na tla; padel je na obraz in bil pri priči mrtev. Najbrž ga je zadela kap. Bog mu daj večni mir!

Celje. Učitelj meščanske šole in nadporočnik v rezervi, Franc Stindl, je odlikovan z vojaškim zaslужnim križem z vojnim okraskom.

* Celje. Iz Ljubljane še nam poroča, da je v tamošnji vojaški bolnišnici umrl infanterist Jernej Topolovšek, doma od Sv. Kristofa.

* Zagrad pri Celju. Iz vsake vasi in iz vsakega še tako oddaljenega kraja se kedо oglasi v cenz. „Slov. Gospodarju“, samo iz našega Zagrada ni nič, kakor da bi nas Zagrajčanov na svetu ne bilo. Čeprav mala vasica, pa smo tudi pod zmagovalce avstrijske zastave poslali 48 fantov in mož 1. 1914-1915. Nekaj se jih je vrnilo ranjenih domov, drugi so se hrambo borili v Galiciji in sedaj na jugu. Da manjka delavnih moči tudi pri nas, je samoobsebi umevno. Zato pa smo se dekleta in sploh ženske kar „pobratile“ s koso in sekiro. Večkrat se nam kdo nasmeji in pravi: „Glej, glej, kako ji odreže!“ Ves ta trud pa nagnadi misel, da delamo za domovino, za dom, za drage, ki so odšli na bojišče, ker me ne moremo tja, kjer stoe nasproti sovragu ramo ob rami kakor stena naši dragi ocetje, ljubi brateci, zato nam je sveta dolžnost, zastaviti vse moči, da ne zanemarjam domače grude, ki bo sedaj takoreč odkupljena s krvjo slovenskih junakov. Vstrajno delati in goreče moliti za končno zmago, to naj nam bo edino potrebno. Pozdrave vsem Zagrajčanom na bojišče in v bolnišnice posiljajo Zagrajčanke.

* Savinjska dolina. Slaba letina se kaže: vsled preobiale mokrote je začel krompir močno gnijti, uničujejo ga pa tudi drugi škodljivci: miši, krtice, marmorji izredno močno. Fižol gnije in je tudi močno prizadet od smoda (rje).

* Braslovče. Dne 10. t. m. je umrla soproga tukajšnjega veleposestnika Antona Plaskan, gospa M. Plaskan v 71. letu svoje starosti.

* Rajhenburg ob Savi. Za cerkveni shod pri lurski Mariji v Rajhenburgu se jako zanimajo verniki med Savo in Sotlo. Obeta se lepa slovesnost. Navedenih je več procesij. Mnogo duhovnikov je obljubilo sodelovati pri pobožnosti. Svečanosti se bodo vrstile ob šestih zjutraj, ob pol devetih, ob desetih in ob pol enih. Ves čas bo izpostavljen Najsvetejše. Tudi spovedovalo se bo celo dopoldne. Vse sv. maše se bodo služile za žive in rame vojake. Verniki, le potečite v nedeljo k lurski Mariji, da vam ona varuje presvitlega cesarja, našo domovino, naše vojake, da izprosi zmago našemu orožju in zopetni mir. Zato k Mariji v — Slovenski Lurd!

* Brežice ob Savi. Dne 22. avgusta t. l. se je vršila ob prilici rojstnega dneva našega cesarja v prostorih grof Attems-ovega građa velika, obče pristopna, vojno-oskrbovalna slavnost, katere čisti dnešek je namenjen v enakih delih vojno-oskrbovalnemu zavodu, zaostalim padlim brežiškega političnega okraja in ranjencem tukajšnje rezervne bolnišnice Karanšebes. Že iz sestave slavnostnega odbora, koga vodstvo sta imela v rokah izkušena gospoda dr. Viktor Neuwirth, uradni vodja c. kr. okrajnega glavarstva Brežice, in dr. Julij Kemeny, c. in kr. polk. zdravnik ter poveljnik tukajšnje rezervne bolnišnice, je bilo razvideti, da se je nameravalo zasnovati slavnost na najširši podlagi in pritegniti k sodelovanju vse slove civilnega prebivalstva in vojaštva. Ta namera se je toliko v polni meri izpolnila, ker je bila slavnost kljub slabemu vremenu jako dobro obiskana in je presegel znatni uspeh vsa pričakovanja. Dolžnost je torej, tem potom iskreno se zahvaliti vsem damam in gospodom, ki so pripomogli k dobremu uspehu slavnosti; pozabiti pa tudi ne smemo mnogobojnih dirl, ki imajo velik delež pri lepem uspehu. Posebna zahvala pa gre c. in kr. vojaški upravi, ki je omogočila sodelovanje vojaške godbe. Pri sklepčnem računu od dne 1. septembra je znašal čisti dobiček okroglo 1500 K, za Brežice gotovo lepa svota.

* Luče v Savinjski dolini. V svarilo vsem tistim, ki se čutijo popolnoma varne v teh strašnih časih. Nemila smrt se utihotapi tudi v najzadnji kotič ter razdira še tako srečne družine. Dne 8. t. m. je po kratki, a zelo mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, za vedno zatisnil oči Viktor Dežman, p. d. Suhčov, v Lučah, v najlepšem evetju svoje mladosti, star 18 let. Bil je popolnoma nepokvarjenega življenja in zelo vnet bralec „Slovenskega Gospodarja.“ Umrl je bil obenem prodajalec tega lista. Torej naj se nikdo varnega ne čuti. Razveseljevanje in pijanjevanje je treba džati na stran. Sedaj so časi žalovanja, trpljenja in pravge spoznanja tistega, ki nas tepe z zasluzeno šibo božjo. Vojske, kuge in lakote -- reši nas, o Gospod!

* Luče. Cez eno leto smo že pogrešali Alojzija Poljanščeka, p. d. Navgnov, desetnika pri 87. pešpolku, in smo ga z raznimi pismi iskali. Pa vse zajeman. Pred kratkim pa je vendar prišlo uradno potrdilo, da je Alojzij Poljanšček na srbskem bojišču padel. Rojen je bil Poljanšček leta 1888, poklčan je bil koj sprvega pod orožje. Najprvo je bil od srbske krogla čez roko prestreljen in ko je rana v bolnišnici zacetila, je šel

zopet na bojišče. Dne 14. novembra 1914 ga je zadela smrtonosna krogla. Pokopan je bil v kraju Martincavac. Radi svoje hrabrosti pred sovražnikom je bil dvakrat odlikovan. Rajni je bil zvest pristaš naše kmečke stranke, ud pevskega zbora, požarne brambe ter izobraževalnega društva. Bil je tudi večletni narocnik „Sl. Gosp.“ ter zelo priljubljen, vse ga je spoštovalo in rádo imelo. Tako je storil naš Alojzij častno smrt za cesarja in domovino. Naj mu Bog da večni mir v tuji zemlji in večna luč naj mu sveti! Bratom in sestri naše sožalje! Imejte zaupanje v Boga, da se združite vsi zopet enkrat tam nad zvezdami v svetih nebesih!

* Št. Janž na Vinski gori. Kakor pač marsikje drugod, je padlo tudi iz naše fare nekaj mož in fantov za ljubljeno domovino. Med temi je vrl posestnik Bernard Krolič, ki ostavlja žalostno ženo in troje otrok v najnežnejši starosti. Da je bil mož pravi junak, pač svedoči pismo, ki ga je dobila žena od vojaškega poveljstva in ki se glasi: Cenjena gospa Frančiška Krolič v Št. Janžu na Vinski gori. Odgovarjal je na Vaš dopis z dne 13. avgusta. Vam javljam žalostno poročilo, da je padel Vaš mož, Bernard Krolič, dne 8. julija 1915 kot pravi junak na polju slave. Natančnejši podatkov Vam ne morem povedati, ker je bil Vaš mož prestavljen k nekemu drugemu oddelku, ki mi je naznanil, da je imenovan od sovražne krogle smrtno zadet strmi glavil v prepad in se njegovega trupla nikakor ne more dobiti. Da pa je padel kot pravi junak, ki se je boril za domovino, kaže okolnost, da je bil kraj bitke skoraj nepristopen Cellonkofel, zapadno od Plöcken-sedla na Tirolskem. Vsemogočni naj tolaži Vas in otroke Vaše ter Vam daj moč prenašati vso to hudo bol. Vrli junak, počivaj mirno v tuji zemlji!

* Ribnica na Pohorju. Priminul je dne 5. sept. v Janževem Vrhu tamošnji posestnik Jožef Grubelnik p. d. Velkar, iz poprejšnjih let znan kot vrl narodnjak, večletni višji občinski odbornik, župan, ud krajnega šolskega sveta itd., a že 12 let zadet od mrtvouda, da ni mogel več govoriti in se gibati. Bil je svoje dni mož na svojem mestu in vrl katoličan. N. v m. p.!

Zadnja poročila došla v četrtek, 16. sept. Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Uradno se razglasja:

Dunaj, 15. septembra.

Rusko bojišče.

Ob besarabski meji so odbile naše čete ruski napad.

Ob Dnjestru in pred našimi postojankami izhodno od Buczacza vlada mir. Na vseh ostalih delih naše galiske in volhynijske bojne čerte je prišlo zopet do hudiča, za sovražnika brez uspešnih bojev. Severo-izhodno od Dubna nam je sovražnik kot plen prepustil 6 častnikov in 800 mož ujetih in 3 strojne puške. Ogrski armadini in domobranci bataljon ter otočanski pešpolk štev. 79 so tukaj pod spremnim vodstvom odločnih poveljnikov izkazali zopet velike čine junastva.

Na gozdovnatem in močvirnatem ozemlju rek Priepeta in Styra je naša kavalerija v začnjih dneh zapodila v beg številne sovražne kavalerijske oddelke.

Naše čete, ki se borijo na Litvanskem, so dosegle v zvezi z našimi žaveznikskimi četami reko Szczaro.

Italijansko bojišče.

Na tirolskem obmejnem ozemlju so se tudi včeraj nadaljevali navadni topovski boji.

Izhodno od prelaza Ladinut so naše čete napadale in so zavezeli sovražno postojanko na gori Findenig-Kofel in na grebenu južnoizhodno od te obmejne gore.

Na primorski bojni čerti je obstrelijava sovražna artilerijsa s pomnoženo srditostjo naše postojanke od Javorčeka notri do Tolminškega območja. Sovražni napadi na Javorček in na ozemlje Vršiča so bili odbiti. Istotako so se izjavili običajni sovražni poskusi, približati se ozemlju Dobrodo.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo

Berlin, 15. septembra.

Severo-izhodno bojišče.

Armačna skupina maršala plem.

Hindenburgha. Ob obmostju zahodno od Dvinska divja boj. Pri mestu Soloki (južno-zahodno od mesta Dvinsk) je bila sovražna kavalerija premagana. Ob reki Vilji, severoizhodno in severozahodno od Vilne, so bili sovražni protinapadi odbiti. Izhodno od in Grodna so naše čete v napadaju prodirale dalje naprej. Južno od Njemača so čete na nekaterih mestih dosegli reko Szczaro. Ujetih je okrog 900 Rusov.

Armačna skupina maršala bav. princa Leopolda. Sovražnika so čete te armade vrgle čez reko Szczaro.

Armačna skupina maršala plem. Mackensa. Zasedovanje sovražnika proti Pinsku se nadaljuje. Število ujetnikov zopet nad 700.

Južno-izhodno bojišče.

Nemške čete so sovražne napade krvavo odbole.

Bolgarija pred odločitvijo.

Sofija, 14. septembra.

„Agence Telegraphique Bulgare“ poroča: Zastopniki četverosporazumnih velevlasti so danes dopolne obiskali vsak za-se bolgarskega ministrskega predsednika in so mu izročili izpopolnjena poročila svojih vlad. O vsebinah teh poročil se čeva najstrožja tajnost.

Lozengrad — bolgarsi.

Po poročilu bolgarskega lista „Utro“ je prešlo po novi bolgarsko-turški pogodbi tudi mesto Lozengrad (Kirkilise), slovito po krvavi bitki med Bolgari in Turki leta 1912, v bolgarsko posest. Lozengrad leži izhodno od Odrina, ki pa ostane turški.

Slovesna izročitev turškega ozemlja Bolgariji se izvrši v nedeljo, dne 19. septembra. Vsa Bolgarija bo ta dan v zaставah.

Esad-paša v boju s Črnogorci.

Listu „Giornale d’Italia“ se poroča iz Skadra: Essad-paša, ki ima obilo topov in strojnih pušk, se pripravlja, da zasede deželo Miriditov. Imel je že boje z Miriditi, katere namerava popolnoma užugasti.

Tudi je že odvzel Črnogorcem mesto Leš, kjer je postavljal za upravitelja svojega zvestega pristaša Malik-bega. Zdi se, da namerava Essad-paša pregnati Črnogorce iz Albanije in postati sam vrhovni poglavjar v Albaniji.

* Žepni koledar za slovenske vojake za leto 1916 je izdala tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Koledar sega od 1. sept. 1915 do konca leta 1916 in obsegata prav zanimive članke in spise, ki jih ne bodo rabili samo vojaki, ampak tudi njih domači. Koledar krasil slika cesarja Franca Jožefa. Ker je koledar namenjen za krščanske vojake, zato so koledarju pridobljene razne molitve, ki so primerne za vojake na bojišču, in lepa slika Srca Jezusovega. Koledar ima 80 tiskanih strani in se zraven 48 listov praznega papirja za zapiske. Lepo vezan izvod s svinečnikom stane po pošti poslan 1 K. Koledar se naroča pod naslovom „Trgovina tiskarnesv. Cirila“ v Mariboru, Koroska cesta štev. 5. Ta koledar je načelje darilo za vojake na bojišču. Dosedaj se je že več tisoč tega koledarja razpečalo med vojake, kar znači, da se je delce pri naših brambrovcih in ljudstvu sploh zelo priljubilo.

* Novi brevirij z lavantskim proprietom, ki so jih gg. duhovniki naročili pri tiskarni sv. Cirila, pridelo, ako ne bo ovir na železnici, te dni in se bodo potem gg. naročnikom takoj doposlati. Le miniaturne izdaje še ne moremo oskrbeti, ker za to izdajo še ni propria in se vsled razmer v tiskarni v doglednem času gotovo ne bo mogel tiskati.

* Narocišna sadna drevesca! Iz deželnih drevesnic se odda blizu 30.000 sadnih dreves. Več v inseratu!

* Zemljevid Rumenije. Tvrda G. Freytag & Berndt na Dunaju je izdala zelo pregleden zemljevid Rumenije ter sosednjih bolgarskih, srbskih, avstro-ogrskih in russkih krajev. Za slučaj vojske z Rumunijo bo ta zemljevid nudil natančen pregled tega bojišča. Zemljevid je tiskan v več barvah in stanic (velikost 90x90 cm) samo 1 K 30 v. Naroča se pri kartografskem zavodu G. Freytag & Berndt, Dunaj, VII., Schottenfeldgasse 62.

* Lysoform. Opaziramo čitatelje na današnji inserat — Lysoform je najboljše in najcenejše razkuževalno sredstvo.

* Govori se, da je za nakup varnih in praporčilnih sreč z zajamčenimi dobitki (do 630.000 K) sedaj že radi tega najugodnejši čas, ker dobi vsak naročnik v srečnem slučaju 4000 francov popolnoma zastonj. — Opaziramo na današnji tozadneviglas „Srečkovnega zastopstva“ v Ljubljani.

* Ure. Opaziramo na inserat „Ure“ od tvrdke Konrad v Mostu na Češkem, ki je ena največjih tvrdk te vrste na svetu. Naši čitatelji naj pišejo po cenik, kateri obsegata 4000 podob in se dobi zastonj. Naslov: H. Konrad, razposiljalna ur. Most na Češkem št. 800.

Listnica uredništva.

Sv. Barbara v Halozah: Obrnite se po občinah na okrajno glavarstvo, da ceni škodo. — Slovenski grški občini Murško pole, Brežice: Če iz vaših krajev v Ilirski ni poročil, ni tega krivo uredništvo, ampak dopisniki.

Loterijske številke.

Trst, dne 7. septembra 1915: 46 65 22 73 26

Dunaj, dne 11. septembra 1915: 39 57 67 14 62

Mlado, stare,
Vsak pove:

Ta pa je za me!

Ker se samo z njim krepšam,
Vedno žarav želod'čimam!

Varujte se

ponaredb!

Pristni „FLORIAN“ se dobi edine od Rastlinske destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani.

Ako naročite

in to nemudoma storite,
1 srečko avstrijskega Ruščega križa
1 srečko ogrskega Ruščega križa
1 srečko budim poštansko bazilike
1 dobitni list 3% zemlj. srečk iz 1 1880
1 dobitni list 4% ogrske hip. srečk izl. 1884
12 žrebanj vsako leto, glavni dobitki 630.000 K
dobite igralno pravico do dobitkov ene turške srečke v znesku do
4000 frankov popolnemu zastonju.
Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno
Srečkovno zastopstvo 15, Ljubljana.

Pozor kmetovalci!

Kupujem volno, vinski kamen, vosek in suhe gobe.

Ivan Ravnikar, Celje,
veletrgovina.

Služba občinskega tajnika

v Sevnici se odda s 1. oktobrom t. l. Letna plača 1200 K, stanačina 280 K, oskrbovalno vsprejetišče 132 K in postranski dohodki.

Ponudbe naj se pošljajo do 25. sept. 1915. zupanstvu Sevnica ob Savi.

Tvrdka

Milan Hočevar Celje

Glavni trg št. 10, tik farne cerkve.

Naznanjam, da v moji trgovini dobivate zanesljiva aliiva semena za polje in vrte po solidni ceni.

Posebno priporočam od predenca očiščeno:

Domače ali kenjske deteljne semene, potem Lucerner ali nemška, Inkarnat za enkrat kosi, Esparsel, takozvana večna detelja, Travine semene za mokre in suhe travniks, Korenjeve semene, Runkelne repe, rudeže dolgovato, rumeno dolgo in okroglovo, Svinjsko salato.

Teh vret semena za vrte, kakor tudi rajše in žvepie za vinograde.

Obilnega obiska pričakujete biležim
z veljepoštovanjem

M. Hočevar Celje

Glavni trg št. 10, tik farne cerkve
trgovina špecerijskega blaga.

Naznanilo.

**Med. Dr. Kunst, "distriktni zdravnik
v Žalcu,"**

naznanja, da je okreval od svoje bolezni in da začne od 13. t. m. zopet redno ordinirati, izvzemoši težje operacije.

Pri tej priliki izrekam svojo najtoplejšo zahvalo vsem prijateljem in znancem, ki so mi v teku bolezni izrazili svoje sočutje.

Žalec, dne 12. sept. 1915.

Dr. Kunst.

518

Antonija Grabelnik, posestnica v Janževem vrhu pri Ribaici naznanja v svojem in v imenu svojih otrok prečačno vest, da je njen predobri in nejozabni soprog očir. oče, g.

Jožef Grabelnik,

posestnik v Janževem vrhu in v Lehnu, bišči župan id. dne 5. sept. 1915 ob 7. uri zjutraj, previden s sv. zakramenti za umirajoče, 69 let star, mirno v Gospodu zaspal.

Vsem, ki so blagega ranjkega dne 8. t. m. v Ribnici spremili k večnemu počitku, izrekamo prisrčno zahvalo, osobito pa še preč. g. župniku za ganjiv goror. Bog plati!

Dragega pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev.

518

Sv. Mihael nad Laškim.

Vsem zvestim častitecem sv. Mihaela se uljudno naznanja, da se bo letos obhajal veliki romarski shod pri Sv. Mihailu nad Laškim v soboto, dne 25. in v nedeljo, dne 26. septembra. Posebno letos v tem resnem času se bo treba z gorečimi molitvami in z zaupljivo prošjo priporočati nadangelu sv. Mihailu, ker on, ki je premagal najhujšega sovražnika, hudega duha, bo tudi naš najboljši priporočnik in pomočnik v tem resnem vojskinem času, da bomo ložje vse kritje sovražnike, ki se zatajevalo v našo ljubo Avstrijo in našo milo slovensko domovino, srečno premagali. Pokojni sv. Oče Pij X. so podelili popoln odpustek vsem tistim, ki obiščajo to cerkev v nedeljo ali pa na god sv. Mihaela, prejmejo vredno sv. zakramente in po namenu sv. Očeta pobožno molijo pet očenja v pet česčenih Marij, apostolsko vero in Čast bodi Bogu. M. O.

553

Kdor si želi

kupiti parišnik nove sestave in priprave za žganje, ki je tudi za uporabo perita-kuhanje, naj se oglaši ali pa piše **Karl-Dallerju v St. Vidu pri Ptaju**, Štajersko. Stroj se posluje na zadnjo železniško postajo, le proti povzetju ali proti plačilu v teku 30 dni.

Proda se le posestnikom ali zanesljivim gospodom.

535

Preči

NALEZLJIVOSTI

moramo se tembolj varovati, ker se sedaj nalezljive bolezni, kar škerlatika, špičke, osepnice, kolera, legar v večji meri pojavijo. Zato se naj rabi povsodi, kjer se take bolezni pokazajo, dobro razkuževalno sredstvo, ki naj bi bilo v vsaki hiši na razpolago. Po preizkusih je v sedanjosm najboljše razkuževalno sredstvo v zavodu prof. Löffler, Liebreich, Proskauer, Divestea, Vas, Pfeiffer, Vertun, Pertik itd.

LYSOFORM

ki je brez duha, brez strupa in po ceni ter se dobi v vsaki lekarni in drožeriji v izvirnih steklenicah (zeleno steklo) za 90 v. Uspeh Lysoforma je zanesljiv in gotov in se zato od vsakega zdravnika rabi za razkuževanje v bolniški postelji, za umivanje ran, oteklin, za antisepčno obvezo in za irrigacijo.

Lysoform-milo je fino, nahalno milo za toaleto, ki vsebuje 1 odstotek Lysoforma ter antisepčno učinku. To milo se lahko rabi tudi pri najobjutljivejši koži, kakor tudi za otroke in dojenčke. Ono naredi kožo mehko in prožno ter nareja jako aromatočen duh. Zadostuje le en poskus in Vi boste vedno rabili le to izvrstno milo, ki je le navidezno draga, v porabi pa je jasno ekonomično, ker en kos za dolgo časa zadostuje. Komad stane 1 K 20 vinarjev.

„Pfefferminz-Lysoform“ je dobro učinkujoča, antisepčna ustna voda, ki slab duh iz ust takoj in gotovo prežene, zobe obeli in ohrani. Rabi se lahko tudi pri nahodu v grlu, pri kašlju, pri kataru, za grgljanje po zdravniških predpisih. Na časo vode zadostuje samo par kapljic. Izvirna steklenica stane samo 1 K 60 v ter se dobi v vsaki lekarni in drožeriji. Zanimivo knjigo z naslovom: „Zdravje in razkuževanje (Gesundheit und Desinfektion) pošlje na zahtevo zastonju in poštne prosto: Chemiker HUBMANN, Referent der Lysoformwerke, Wien, XX., Pebraschgasze 4.

100 l domače pijače

osvežujejoče, slastne in žejo gaseče si lahko vsakdo sam napravi z majhni-mi stroški. V zalogi so: ananas, jabolčnik, grenadinec, malinovec, muškatni hruščovec, prvenčevci, višnjevec. Neuspeh izključen. Ta domača pijača se lahko pije poleti hladna, pozimi tudi vroča namesto rumna in žganja. Sestavina z natančnim navodilom stanejo K 4.50 franko po povzetju. Na pet takih porcij dam eno zastonju. Za ekonomije, tvornice, večja gospodarstva, delavnice itd., neprecenljive vrednosti, ker to delavca sveži in ne opijani in njegova delazmožnost nič ne trpi.

551

Jan. Grolich, Engels-Drogerie Brno 637, Moravsko

Manufaktурно trgovino J. FAULAND v Ptiju se najbolj priporoča.

Ljudska hraničnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranične vloge po

4 1/2 %

od dneva vloge do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nedstr.